

Maksa ar pefuhstifšanu
par pakli:

par gadu 1 rub. 60 sap.
" pufgabū 85 "

Maksa bez pefuhstifšana
nas Rihgā:

par gadu 1 rub. — sap.
" pufgabū 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teel izdohts fest-
deenahm no p. 12 fahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafschneels un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnahf ween reis pa nedetu.

Maksa
par fludinaschanu:

par weenas fleijas smaltu
rastu (Petii-) rindu, jeb
to weetu, ko tahda rinda
eenem, maksa 10 sap.

Medafzija un effpedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilshu- un
grahmatu- drukatamā pee
Pehtera basnijas.

N° 33.

Sestdeenā, 16. August

1875.

Mahditajs.

Taunatahs sinas.

Selshemes sinas. No Rihgas: ijlaidrojums isbrautifšanas leetā salumds, dfeedataju tohra pahrmainifšana, laiwneetu kreetna istureschanahs. No Wallas: kuhjineetu nebhifšana, wina gohda- un peetlahjibas ne-eweh-rofšana un tee nelahumi no tam. No Lohdesmuischas: tureenahs buhifšana, ftohtas eerikte un ftohtotaju pahrtiila. No Belgawas: nelaimigi notikumū, zilweks fabrautis. No Baustas apgabala: tureenahs raschojumi, bahrgs leetus.

Gaismas wairat gaismas. Izwiltumi ij pirma gada-pahestata pahr beedribu preefch kreewifjas juhrah tirgošanas weizinaschanas. Programā par ohtru semtohpibas-lohpu ijlahdi Dohbelē. Uguns-grehls. Ka masgajohi war seepes ustantpilt. Daudseem par atbildi. Paldees. Relairam dala. Grahmatu sina: Behrnu-draugs, jauna pirma lasifšanas grahmatu preefch pagasfa ftohtahm. Wifemes weza un jauna Laifa-grahmatu.

Pee'litumā: Trihsfahrīgi johdihis. Graudi un feedi.

Taunatahs sinas.

No Rihgas. Baltijas general-gubernators firsts Bagration ir aibbrauzis us ahrsemehm.

No Kursemes. Kā „waldibas wehstneji“ lafams, tad Kursemē gaidani diwi jauni dselshzeli, jo zelu-buhifšanas ministrija fuhstijufe inscheneerus, lai ismekletu derigas weetas, kur fledes buhtu leekamas preefch dselshzeleem: a) no Moscheiteem gar Kuldigu us Wentspili un b) no Tukumas us Kuldigu.

No Danijas. Dahnu flawenais rakstneels, jauku pajafu fazeretajs, M. Andersens, kas no semahs lahrtas dsinis, schini mehnesi nomira, 70 gadus wezs palizis. Winsch bija nabaga kurpneeka dehls, kas eejahumā bija pee ftohtdera amatā nodohts un pahrzeeta grehtus jaunibas gadus, lihds pee augstakas mahzibas tika. Wina bagatas gara-dahwanas drihs fahfa plaukt, tā ka winsch 23 gadus wezs buhdams jawu pirmo grahmatu islaida. Wehlat winsch wehl dauds grahmatas fazereja. Wina fazeretahs pajazines par til jankahm atfihthas, ka tahs dauds walodās ir tikufchas tulkotas. Bil leelā gohdā Andersens pee augsteem un semeem stahweja, to peerahda wina behru deena: lihki us muhschigo dufas weetinu pawadoht pats kehniusch un trohnamantineels un wisi walstis augstmani gahja fahrtam pakal lihds us kapeem; kehnieneene un prinzezes bija fuhstijufchas flaitus lohshera trohnus, ko us fahrku uslift.

No Herzegowinas. Pahr tureenahs dumpi runajohjt japeemin, ka Turki ij Stolazes isnahfufchi usbraka dumpineekem, tā ka pee Dobras bija kautinsch, kur Turki tika fahautis un wineem bija us Stolazi atpakal ja-attahypjajs. Kā teel sinohts, ka Turki gaidohjt jaunu kara-pulku; wineem tiffchoht drihsunā pefuhstiti 2000 kara-wihri. —

No Italijas. Kā tureenahs awises sino, tad Kampobaso pilshchtnā tizis preefch pahri nedetahm dsihws zilweks ap-rakts. Tas bijis tā: Minetā pilshchtnā kahda strahdneeka feewa nahza nedelās. Ar dsemdefchanu neweizahs, jo feewa tika no pahrleekas wahjibas pahremta. Ta tur buhdama wezmahte (behrnu-fanehmeja) dohmaja wahjibu pahrspeht, seewai par stiprinaschanu eedohmadama kahdas glahses wihua. Seewa atkal pagihba un guleja kā mironis. Tika atfaukts ahrste un tas teiza, ka feepa esohjt nomirufe. Teefas idewa mirifšanas sifmi un ohtrā deenā tika feewa kapfehthā paglabata ar fahetahm rohtahm un kahjahm pehz tureenahs eera-duma. Pehz diwi deenahm turpat bija ohtrahs lihki aprohs-lams un kapu-razeji kapu rohtdani usraka minetas feewas kapu, bet kas wineem bija jareds! Seewa, no gihbona at-mohdufehsh, bija kapā dsemdejufe un tureja behrniu jawās rohtlās, jo fahtes pee kahjahm un rohtahm wina bija breefmu brihdi farahwufe. Mahte un behrniusch jaw bija jawu garu islaidufchi. Waudis, to nakti gar kapfehthu eedami, bija dsir-dejufchi kunkstam un pehz palihga fauzam, bet bija dohma-jufchi, ka spohkojohjt un tamdehl palihgā nenahfufchi. Tā noteel zaur mahnu tizibu! Waldibas likufe scho leetu ismekleht.

No Japanes. Sawā laikā jo plafchi peeminejam, ka Japaneefchi fahfufchi naigi us preefchu dohtees un strahda muhsu laiku garā; tagad teel sinohts, ka Japaneefchi fahloht isrih-loht isstahdes, tahs par lohti derigahm atfihdami preefch tirgošanas- un amatneezibas-weizinaschanas.

No Spanijas. Waldibneekem deefgan puhles, Karlifus ap-karojohjt, tomehr waldibneekem wairak weizahs. Kā kahda Franzufchu awise sino, tad Don Karlofs cetajifjis eefsch Kwates pilshchthas naudas-kalfchanas weetu. Tur teeloht kalta selta-fudraba- un wara (kapara)- nauda. Us jauno naudu esohjt eekalti Latinu walodā tee wahrdi: „Kahelis VII., no Deewa schehlastibas Spaneefchu kehniusch 1875tā gadā.

No Amerikas. Kā no Nujorkas teel sinohts, tad daschās brihwalstis nehgeri fabeedrojufchees us dumpi. Kahdi 80 nehgeri jaw fanemti zeeti, kuri pee kahdas fleepenas fabeedribas peederejufchi, kas nodohmajufe wifus baltohs (no Giropeefchu dsimunia zehlfufchohs Amerikaneefchus) nokaut. Zaur waldibas ftingru istureschanohs laikam dumpis iifchoht drihs apspeests.

No Afijas. Kā leekahs, tad Rihneefchu waldibai fazelfees nepatihkams dumpis, prohti Turku tizige Turkumeni, kureem zita tiziba kā Rihneefcheem, fahfufchi dumpjotees. Rihneefchi fahfufchi leelas isrihtofšanas, lai waretu dumpineekus apspeest.

Gefchjemes finas.

No Mihgas. Mums fchahds iffkaidrojums pahr Latw. b. isbraufchjanu fatumös peefubhts:

Zuhju zeenijamas lapas pagahjufchä numurä eeweepees fino- jums pahr Mihgas Latweefchu beedribas fatumös-isbraufchjanu tai 3. Augustä f. g., kas neween daschä weeta nelahga fa- probhtams, bet ari pa leelakai datai tä fakohht pateefibu ni- zina. Kad nu finotajs X—y. l. sawä finä ari dseedafchanu peeminejis un turklaht nau finajis, zil kohri dseedajufchi, nedf ari pratis wihru kohri no jaukta kohra iffchirt, tad lä tahs deenas lihdsbrauzejs an dseedataju kohru wadonis turu par sawu peenakhumu, to 32. numurä atrohdamu finojumu fche ar ihfeem wahrdeem pahrlaboht. Kad fatumneeki bij Dohles muifchas parkä nonakhufchi, tad noftahjajs Mihgas „Latwi- jas“ wihru kohris dsuntleekunga von Löwis of Menar ehr- bega preefchä un dseedaja is dseefmu rohtas papreefchu: „Schi ir ta Kunga deen“ un tad „Dhsoli wehl Baltija r.“ Pehz tam runaja Chr. Bange l. un pehz wina runas dseedaja „At- wafas jaukts kohris: „Lai dsihwo augsti Latwija“ pehz A. Berndt. Nu eefahlahs weefofchanahs un fchai pa starpahm lihds pat wehlam wakaram abi kohri dseedaja, tä ka „Latwi- jas“ wihru kohris pa to laitu 12 — starp tahm daschas ga- rafas — un „Atwafas“ jaukts kohris 10 dseefmas isdsee- daja. Tas par dseedafchanu. — X—y l. fino, ka musikanti tikufchi no faweem riheem fchirti. Kä to nu lai zilweks faproht, kas nau lihdsbrauzis? Kas tad musikanteem rikfus at- nehma? Jaw tuhlin fchis teikumis fkan fweefchadi, kad finam un apdohmajam, ka muhju Mihgas Zamtjcharu musikanteem tai leelakai datai ir til fmalkas jeb wahrigas instrumentes, furas wini no sawahm rohlahm nemas nedrihft islaift. Un tas bija tä: Kad damflugis bij ais Jumpraweefchu un Doh- leneefchu sutinu (nehgu) tatscheem nobrauzis, kur Daugawa itin fellä un tadeht ari fugim fellä japeld, tad bij musikan- teem lihds ar publiku, kas uf fuga sehdeja, pakal peefektäs laiwäs ja-eeruhmejajs, lai fugis uf fellumu stahwoht nepa- liktu. Te nu kahdi no mustanteem sawas leelahs tuhbas un basuhnes atstahja klahhtpeelikta usrauga finä uf fuga, un kad fugis bij atkal dsitakä uhdeni eepeldejis, tad musikanti kahpa atpakal uf fuga un sem jaukthm musihka fkanahm un leel- gabalu ruhlfchanas wifa brauzeju rinda, fugis un trihs iee- las laiwäs (prahmi, furas katrä lihds 200 perfonas war eef- fchä sehdeht) peelaidahs pee Dohlesmuifchas salas, krasä. — Sawä finojumä par beigumn X—y l. dohd fapraft, ka lai- wineeki muhju tahs deenas fatumneekem preekus masinajufchi. Naw atkal teeja. Ja mums nebuhtu prahtigi un kreetni lai- wineeki lihds bijufchi, tad buhtu dascha stunda atpakal brau- zoht japawada, pirms semi fapneegtu; jo damfluga karteinis pee plohta tilta peelaidamees, atlaida laiwäs par agri wakä un nu bij laiwineekem fo fanemtees, kamehr ar gareem lai- was felfcheem stumdamees un wilkdamees laiwäs malä dabuja. Pateiziba tadehl Dombrowsky l., kas bij sawahm laiwahm ari kreetnus puifchus par laiwineekem lihdsfubhtijis. — Buhtu laba un wehlejama leeta, kad finotaji, kas sawas finas awifehm pafneeds, waitaf pee pateefibas un pilniguma turetöhs, jo tad dascha laba rupja un nenopelnita pahrmefchana finotajeem ne- buhtu jadsird un ari publikas starpä eewehrodamas jufas ne- isjeltöhs.

G. J. Nigly.

No Balkas apgabala mums fchahds rakts par „kujjinee-

keem“ peefubhts: Schejeenas apgabala atrohnahs mohde, ka, kur til ween kahdas kahjas teel turetas, ka tur wehl bes teem luhgteem weefceem fwehtdeenas wakara falafahs wihri, pui- fchi, meitas pat wehl feewas, kas fchä un tä lä, waredami apgehrbufchees un few par „kujjineekem“ faufdamees uf gohdu dohdahs. War redseht, ka wihri kashohku jeb kahdus fwahr- kus ohtranihki apgreesufchi un kahdu wezu zepuri galwä uf- maukufchi un kahdu wilainu aitas ahdas gabalinu uf luh- pahm jeb sohba uslipinajufchi, ifturahs it ka tohs neweens wairs nepasihstu un ehmojahs, ka fauns ir dasch'brihd fhati- tees. Tapat ari feewifchlas kaut fo apwilufchas nereti pat wihrifchku drehbes — un galwä kahdu no papihra taifitu aubi uslikufchas, dohmajahs, deefin kas nu fchahs ne-efoht un ka nu neweens tahs nepasihstoht. Kahsu weeta nonakhufchi, it ihpafchi, kur teel danzohts, tahdä daudsumä, ka brihnumä tihri to redseht, ahftidamees un daridamees, tä ka kahfinee- keem to trohlfni un buhfchanu newaredameem peezeest, jabehg no mahjas gandrihs laukä. Tä pawada tee „kujjineeki“ to fwehtdeenas wakaru, pat nereti lihds gaismai. Wisu to nekreetnibu, fo fchahdi „kujjineeki“ isdarahs, kaunohs fcheitan tautas preef- fchä ustraktiht, jo tas nebuhtu fchim apgabalam par gohdu, bet tikai par negohdu. Ka ne-efmu ar to pahraf teizis, to warehs katriis fweefchneeks leezinaht, kas tikai buhs fcheitan kahfäs bijis un fchahdu „kujjineeku“ buhfchanu redsejis un ee- wehrojis. Kahfineeeki til ohträ deenä wehl dabu, netrauzeti no „kujjineekem“ gohdam un meerigi padfihwotees. Wehl ir no- tizis, ka fchahdi „kujjineeki“ trakä pahrgalwibä akas ia ar fcho un to peefweeduufchi, tä ka pat uhdens bij preefch bru- kes no nahburgeem ohträ deenä janef un kahsu weefceem firgu eejuhgus fagraifijufchi. Ar fahpju pilnr: firdi efmu par Jums fcha apgabala tauteefcheem, kas Zuhš tahdu buhfchanu miht- tojeet, rakstijis un tamdeht Zuhš luhdsu: atmeteet fcho tahdu nejauku eeradumu un buhfchanu un leekat wehrä, ka fchahdi kujjineeki naw nelahds gohds wis mums, bet tikai par tah- deem janopuhfchahs un jawehlahs ka tee fchinis gaischakös lai- kös beigtohs. Tamdeht luhdsami atmeteet fcho tahdu neklah- jigu un nejauku eeradumu, fkreteet un blanditees ap ohtra mah- jas pafcheem un lohgeem, kas Zuhš tahdu buhfchanu miht- jat fwehtä wakara, pafcheem par kaunu un grehku un wee- feem par peedaufchjanu. Jo kad Zuhš til eewehrotu, tad Zuhš fajehgtu, zil gauscham Zuhš teekat no kahfineeekem iffmeeti. Zuhš mahjas tehwi, luhdsami gahdajeet, ka lai fchahda „kujjineeku“ ffraidifchana beigtohs un to Zuhš ar it weegli waretu, kad Zuhš faweem maifes behrneem aifleehtu tahdä gaitä eet un fkreteet. Un zitadi to ar newar panahft, jo kad kahfineeeki gri- betu tohs aifdriht, tad tuhlt atreebchjanahs klahtu, bet kad kat- ris sawam gahjejam aifleehtu, tad zerams, ka ffrifsal beigtohs. Apdohmajatees, waj tas gan buhs mandagas deenä kahds strahd- neeks, kas fwehtdeenas wakaru, pat lihds gaismai tahdä gaitä pawadijis. Zeredams ka fchee mani wahdi, fo efmu fchei- tan uffihmejis par fchahdu nebuhfchanu, nebuhs welti bijufchi, wehlejohs ka lai ne mafums tahdu mahjas-tehwi atrastöhs, kas tahdu nebuhfchanu faweem maifes behrneem leehtu un ka lai driht beigtohs fchini apgabala tas nejauks eeradums „kuj- jineekös“ eet. Uf to lai Deews palihds mahjas tehweem un tahdeem ffraiduleem „kujjineekös“ pirmeem leeht un ohtreem paklaufiht, kas teem pafcheem par labu un gohdu. —dn.—

No Lohdesmuifchas Skujenes drandje. (Skatees N 32. Beigums). Kahdus pahra fints sohhus ir ja-eet zaur mefchu,

pa platu zetu, tad roteef pee Apfchu basnizas. Schi basnizina stahw apafsch Stujenes mahzitaja, kas 1 reis par mehnesi tur Deewa kalposchanu notur. Ta faka, ka preefsch kahda pufgadu fimtena atpakal, Lohdesmuischas ihpafschneeki esohf gribejufchi fche, pee paschas muischas, uf Gaujas kalna, usbuhweht weenu waren staltu basnizu, un esohf winu jaw Nitterschastes rudos eenefufchi; bet ta nauda esohf isgahjufe, un weens no pakafpalizejeem esohf iizis usbuhweht, fche mescha widu to nohtesbasnizu, kura wehl schobrihd fche stahw. Lai nu gan ar laiku ta basnizas weeta ir til jauka israhdiujufchs, tad tomehr pate basniza, ir weens kohka schkubnis ar falmujuntu, fur preefsch leelajahm durim diwos, ar juntuu pahrfegtos stabos karajahs basnizas pulkstenis, un ohtra gala ir peebuhwehts gehrbambaris. Tahda ka ahrpuje, bij ari eefschpuje, lihds kamehr pehrnawafar weens wezs nabaga wihrs, no firds jawus grehkus noschelhodams, par kahdeem 20—30 rubl. basnizas altari, kanzeli un luktu iswiteht lita. Par basnizas krehfleem un kapehtu peemineschu, kad par tureenahs laudim runafchu. Kahdus pahra fimts johlus kapehtai garam uf leiju, ir eefsch mescha Lohdes uhdens dsirnawas. Lihds ar Lohdesmuischas jauno ihpafschneeku Schmidt k. fche ari eenahza jauns melde- ris no Numeisteru muischas, Nusliz k., kas ar leelu naudas fpehtu un muischas ihpafschneeka laipnigu palihdsibu, wefelus pufohtra gadus buhweja un strahdaja, lihds kamehr tahs pawijam palaitas dsirnawas atkal kahrtiba eeweda. Ari fche no dsirnawu kalnina ir gauscham jauka isskate pahri pahf esaru un mescheem uf Lohdesmuischu un fkolhu. Es taisnai fakohf, wehl nekur tahdu jauku esaru ne-efmu atradis ka fche, jo winfch steepjahs zaur meschu lohku-lohkumeem un tahda wihs meschu eedala dauds masakos meschinds, kurei weens no ohtra zaur uhdeni un piawahm schfirti tohp. Gauscham jauki fkan ta atbals, kuru fchee kalnainee meschini lehdos wakaros dohd, ka ka kad deefgan paklusu weenpuf esara runa, ohtra pufe it klaiji dsirdeht war. It ihpafchi pee fkolhas ir ta atbals til branga, ka kad wafara wehlu, rahma laika schauj, tee apfahrtjeje meschi astonkahrtigu atbals dohd, no kureem Mahlu kalns aif muischas ir tas pehdigais. — Trejchais jaukais flats ir ta „Lohdes- Nehken-muischas Gaujas eeleija, kahdas 3 werstis gara un 1—1/2 wersti plata. Pa abahm pufehm Gaujai fche welkajs augstas pakalnes, kuras Nehken-pufe wif- augstaki parahdajs „Breschgakalna,“ kas tilpat augstis ka Mahlu- kalns, un no kura tilpat branga pahrfkatischana pahf tureenahs apgabalu, un Lohdespufe weena augstumah gandrifs lihds Nehken-muischai aifsteepjahs. Paschas pakalnes lihds paschai Gaujai leija, ir ka apfektas ar mahjahm, lauteem, birsehm, plawahm un zaur scho jauku eeleiju Gauja, tapat ka pee Turaides un Krimuldas ar lihku-lihkumeem uf Nehken-muischas pufi aifgreeschajs. — Til dauds par fchejeenas apgabalu. Tagad fazifchu kahdus wahrbus par fchejeenas laudim. Lohdesmuischa tagad peeder M. Schmidt lungam, kas to ir pirzis no staterahta von Bollen u. t. pr. jo fchi muischa jaw dauds reis jawus ihpafschneekus ir pahrmihjufe. Tagadejs ihpafschneeks ir weens itin kreetnis un usjhtigs wihrs, kas to, ko grib, ari panahft proht; bet ari sin, ko grib. Lohdesmuischas ehkas, winam eenahfoht, atradahs gauscham behdigah buhschana, turklaht wehl kuhfes ar ugumi aifgahja; bet drihs ween winfch tuhlin atkal tahs no jauna usbuhweja, un drihs, t. i. pehz kahdeem pahra gadeem, wifa muischa pawifam jaunu isskate dabuhs, jo bes krohga, kas it fmuks, no keegeeteem muhrets ir,

wifas ehkas tiks jaunas buhwetas un kuras wehl warehs pahrlabotas. Bes tam wehl muischa tiks eerikthehts alus bruhfis, keegeetu jeplis, branga kaleja buhschana u. t. t. Lohdes walfis pate naw leela, tur ir kahdi 20—25 faimneeki; 5 krohgi un weenas dsirnawas. Ka jaw faziju, tad Lohdeneescheem pascheem ir fawa fkolha un basniza, kura stahw apafsch Stujenes mahzitaja sinaschanas. Lohdeneeschu fkolhotajs ari turklaht ir kesteris pee basnizas. Ta ka fkolha un basniza ir tahs wehrigalahs weetas preefsch tautas apgajmoschanas, tad peelukhofim tuwafi, ka Lohdeneeschi par to ir gahdajufchi un wehl gahda. Par Deewa wahrdu notureschanu basniza katru fwehtdeenu fkolhotajam jeb riktigaki kesteram ir nomehriti 10 dahlderi semes, kas winam pascham ir ja-apstrahda un no ka winam ir japahrteef. Bet kahda fchi seme? ta ir weegla, faufa fmitls un grants pakalne, fur Lohdeneeschi preefsch zela taischanas kahdu puhraweetu jaw buhs norakufchi. Un plawa, kad kahdus pahra stuhrischus nerehkrinam, ir ta ta faukta „kuhlniza“ — fur gan stipri strahdneeki war kahdu wehmu kuhlas faplaut, bet newis weens 53 gadus wezs, par seemu ar behrneem nostrahdajees wihrs, kam jabaidahs ween, ka pee til gruhfa darba balfu nepamestu, jo kattris prahtigs zilwels eerefchs, zil gruhti balfi glahbt, kad zauru seemu ar behrneem japlohchajs, fwehtdeenahs basniza Deewa wahrdi jatur un turklaht wafara un seemah, weenam pascham ar semes darbeem janopuhlejajs! Kapehz „weenam pascham?“ daschs lasitajs prahtis. — Tadeht ka fkolhotajam neweena palihga naw, un fkolhotajs few newar neweenu kreetnu puifi ne meitu tureht, tapehz ka weenlahrt wifa seme puifcham un meitai lohnes neeenef, un ohtralahrt teem naw ruhmes fur dsihwoht, jo fkolha til weens weenigs kambaris ween ir, katra seemah ar weenu lohgu. Schini weenah kambari, daschu seemu kahdi 30—40 behrni, puikas un meitenes kohpa ehd, masgajajs, guf un fkolhu tur! Daschs lasitajs scho dsirdebams pawifam bruhnefees un issfauls: „Waj tas war buht? waj tas ir dohmajams! weens kambaris! — Nu fur tad fkolhotajs pato dsihwo?“ — Tee- scham mihlais lasitajs, teefcham tas ta ir! un wehl dauds flimati; paklaufees til: Kad schis tagadejais fkolhotais eenahza, tad winfch nohtes pehz usbuhweja weenu kambari, fur dsihwoht, — tas bija preefsch 24 (diwidefmit tschetreem) gadeem, — un schini kambari winfch, lihds ar jawu familiju lihds schim ir dsihwojis un dsihwo wehl tagad! — Lai gan fkolhas kambaris, preefsch kahdeem 15 (peespadfmit) gadeem no jauna pee fchi kambara klaht peebuhwehts tifa, un lai gan fkolhotajs isrunajajs, kamehr ta fakohf mehle apkufa un pascham runahf jaw atreebahs, — tomehr neko nepanahza! fkolhotajam bij japaleef dsihwoht pascham fawa kambari, par kuru wairaf ka 100 rubl. bij isdewis, un turklaht ne kalpa newareja tureht! Ka schahda wihs ari ne grandeneeka, ne renteneeka newar eenemt, to tal kattris prahtigs zilwels tuhda fapratihis. — „Un zil tad fkolhotajam no fkolheneem par seemu eenemfchanas?“ — Tee- scham kauns faziht: rublis no fkolhena par seemu! Kad nu pagastam par seemu 13 fkolhenu, ka pehrnaja seemah, — tad wifa seemas eenemfchana 13 (trihspadfmit) rubli. Strahda nu fkolhotajs ar preezigu garu, wifu zauru seemu pee behrneem! — Un pateesi, wairaf eenemfchanas fkolhotajam par fkolhofchanu naw, jo ta seme ir par Deewa wahrdu tureschanu, un kahda no tahs ta eenemfchana, jaw peemineju; schogad pat ir fkolhotajs 4 puhri linu isfeh- jis, bet pee ta faufa laika lini ta isdegufchi, ka til lohpi

wirjü jalaisch, jo lo plaut ari naw, — un tas ir tas labakais tihrams! Sinams, kad ta seme ar spehku tiktu apstrahdata, tad ari wairaf isdohu, bet weens wezs wirs to taf neespehji! — Zapat ne-apklohtas, ka fkhla, ir ari basniza un kapfehtha. Basniza naw krehflu jeb benku, lo atfehstees, pulstena stabi gandrifs aplahet gahschahs, leetus gehrbambari zaur greefkeem speeschahs, kapfehthas fehtas fakritufchas, jaunu kapfehthu jaw ar nuti, kahdu gadu taifa u. t. t. Bet kur tad ar nahls kahrtiba basnizas un fkhlas leetas, kad pehrminderis til tad nahf basniza, kad mahzitaja fwehtdeenä ar upuri ja-eet un mahzitajs ja-apdeen, bet zitabi azu nerahda, un fkhlu wezafajs til to luhko, ka fkhlotajam waretu kahdu eemeflu peerahdiht, bet newis par fkhlas labumu ruhpetees! Kur tad lai fkhlotajam nahf labs prahts ar preeku pee behrneem strahdaht, kad winam til gruhthi jamohzahs, lai fawu dsihwibu waretu uftureht! Kad ta apeetahs ar weenu wihru, kas drihs jaw 25 gadus ar usjhtibu ta kunga wihna-kalna strahdajis, tad tas rahda kahdi tahs pufes laudis; ka tee ruhpejajs par basnizu un fkhlu, t. i. fawas tautas apgaisfmoſchanu! Bet kur tad ruhpepees par fkhlu un basnizu, kad pafcheem wehl fawa walstisnaw! Teesu fpreeſch muishä, kalpu istabä, un kad tad no dwanuma teel laukä, kad prohmu uf muishas krohgu! Ta ari ir ta smukala mahja wifä Lohdes walsti, tapeh; Lohdeneefchi tur ari fapulzejahs katur zetorideenu, ka uf kashahm un daudstreiſ kad fkrühweris ne-atnahf un newar teesu fpreeſt, lihgfmo tapat bej fkrühwera lihds gaismai! Tur ir Lohdeneefchu teaters, biblioteka jeb grahmatu-krahtuwe, fkhla, walstis nams ar weenu wahrdu: tur ir Lohdeneefchu jaukaka weetina! Tapeh; ari krehdsineeks paleel bagats un Lohdeneefchi pa wifcheem wairaf fuhdsahs par gruhtheem laikeem! Zil Lohdeneefchi peh; gaismas dsenahs! Es tagad aprakftu Lohdeneefchu teizamu buhſchamu, — bet waj tad wini to taifni sinahf dabuhs, — nahburgi wincem pafazihis, zil fmalke Mahjas weefis winu leetas ſin, — wifä walsti, kauns faziht, wifä walsti naw neweenas awifes! — Bet lai paleel aismirfts wezs! tagad dsird, Lohdeneefchi ari griboht ziteem nahburgeem steigtees pakal: buhſchoht buhweht walstis namu kohpā ar fkhlas namu, apkloht basnizu, fkhlu, kapfehthu un wairaf dsihthees peh; gaismas. Lai Deews dohd! Es to no firds wehlu, ja mani wahrdi ari winus uſſkubinatu wairaf peh; attihſtiſchanahs dsihthees, tad es par fawu puhlinu pah; pahrim buhtu atlihdsinahts. Katram fawa dsimtene ir mihta, un ko katris mihto, no ta winſch labu runa! — Deht kam es newareju no fawas dsimtenes labu runahf? Laikam waina buhs bijufe, un kahda fchi waina, to laſitajs tagad ſin, un neweens man par laumu nenems, kad es fchahdä wihſe Lohdeneefchus uſſkubinu, ziteem til tahlu pakatā nepalikt. Jo drihsaf wainas teel atlahtas, jo drihsaf tahs taps dseedetas.

Zil dauds par fcho apgabalun un laudim rakstijis, tohs wairs it ihpaſchi falihdsinaht negribu ar Salisburgu un Salisburgeefcheem: to ſtarpibu jaw katris war ſkaidri eeredſcht, man ſchkeet, peetiks ar fcho. K.

No Jelgawas pufes. Schinis deenas atkal pahris zilweku tapuſchi nelaimigi: Meſcha muishas Sanderu Sedus mahjas kalpeem 19. Julijā ar rudseem mahjā pahrbrauzoht weens no teem, no fawa weſuma krihtoht, uſkritis teeſcham ar galwu zeta afmenim wirjü un bija uf weetas pagalam. Nakti no 28. uf 29. Juliju notikufe uf Rihgas-Jelgawas dselſszelu fchahda nelaimē: Minetā puſnakti zeta-waktneeks pee buhdinas N° 30

fawā ſinamā weetā uf wakti ſtahwedams redſ attahlahm labu pulzinu telegrafa ſtrahdneeku is krohga uf mahjahm no-eijoht; peh; puſtundinas wehl pahri peedſchruſchu ſtrahdneeku atnahkuſchi, kas pa makti uf dselſszeta ſchkeenehm laufuſchees eet, lo waktneeks ſinams naw attahwis, jo katra azumirli bijufe gaidama wagonu rinda. Bet peedſchruſchais ſtrahdneeks neganti atblahwees: ka fchis gan pats labali ſinoht, waj eet, waj ne, jo fchis jaw ilgati deenoht un ſkaidraki ſinoht neta waktneeks, un tadeht ſchim eſoht pilna teeſiba par dambi pahri eet. Nu abi peedſchruſchee ar waru uſlihduſchi dselſszeta dambi un waktneekam, ratu rindu uſpafejoht, nepamanoſcham pa ſchkeenehm gabalinu palihduſchi tahlak, bet nu ari wagonu rinda klahf — atkal drihs garam un prohjam. Peh; nu waktneeks ar fawu wehja lukturi gabalinu apluhfojees eeranga nu to paſchu darba wihru, kam nebij attahwis pa ſchkeenehm eet, uf ſchkeenehm ſadragatu: puſ galwas noranta, rumpis faſpeests, weena kahja un abas rohkas kahdus 100 ſohtus attahlus aifweeſtas; pagahjis nu wehl gabalinu tahlaku raudſitees, waj wehl kahds naw ſadragahs — te eeranga ari ta fabraukta ohtru dschruma beedru garniſki ſchkeenu ſtarpā guloht un ſaldi krahjam; waktneeks krahzeju peejet un tā abi diwi fawu fabraukto beedri peewilkuſchi pee malas, kur ohtrā deenā lihki taweda uf lihku greeſchanas ſahli Jelgawā. (Balt. Semk.)

No Bauſkas apgabala. Scha gada ſehjas fwehtiba nu ar azim ir redſama un pee tahs nekās wairs newar pee-augt. Seemas labiba zaur zaurim nemoht tohti labi isdewufehs, atnemoht to ſtarpibu pah; Mundaleefcheem, Schkehpeneefcheem, Meſchotneefcheem un Jumpraweefcheem, kuru kruſa nozirta, un kur peh; noſſteem rudseem eesehts waſarajs wijai wahji pa-audſis. Jauni rudſi un kweeſchi jaw ſtipri teel weſti uf leelakahm pilſſehthahm preeſch pahrdohſchanas. „Wehſkiperi“ (Wegläufer) ſkrida pa leelzeem labibu deredami un uſpirkdami. Pagahjuſchā nedetā tee dewa par labeem rudseem lihds 2 rubl. 40 kop. un par labeem kweeſcheem lihds 3 r. 60 k. puhra. Waſaras-ſehja puſlihds labi isdewufehs; meeſchi, auſas, ſirmi ſtahw widejā mehrā un winu plauſchana jaw eeſahlahs. Lini ir wairaf labi neta ſlikti un weetahm, ka ap Swirlauku, Schwiteni, Rundali, Meſchohtni; Schkehpinnuiſchu, Jumprawmuiſchu, Zohdi un Wezfauli lihds pat Bahrebelei un wehl tahlak, ir weetahm itin labi lini, kaut gan neihſti til gari ka dregnās waſarās. Slikti lini ir til augſtās un weeglās ſemes, ka ſmiltajā, jaunā plehſumā un preeſch ſehſchanas kahrtatā ſemē. Wiſlabaki isdewufehs wehleja linu ſehſchana, peh; waſarasfwehtkeem tani nedetā. Kohku-dahrſa augli ari puſlihds labi isdewufeſees, kas nu ar fawu gahrdumu ſemkohppjus ſahf atſpirdſinaht un teem eenef to pirnu „ahholu“ naudu. Dahrſa ſihlas ſaknes fauſuma labad palikuſchas ſihlas un kahpoſti ſtahw ſchauhſtēs, reti kur til galwinas eereetuſchahs. No 6. uf 7. Auguſtam Bauſkas pilſſehthu un winas tuwumu peemelleja tohti bahrgs leetus. Ap paſchu puſnakti ſibini ka dsihws ugunis laiftijahs, pa ſtarpahm bahrgi duzinaja un leetus leelahm lahſehm pee paleela wehja kahdu puſtundas laiku is mahkuteem gahſahs, bet tas preeſch tahdas iſkaltuſchas ſemes bij ka gara-meſchana uf pirts krahfnes. (Darbs).

Gaismas, wairaf gaismas!

Zā fauja wezais Götthe mirdams, tā fauj wehl ſchais laikos muhſu laika rakſti un tā ari mehſ ſchodeen fauzam: „Gais-

mas, wairaf gaismas!" Zil dauds, ne-isteizami dauds tumšibas darbi noteef, ņhai tā noņauktā apgaismotā gadu ņimteni. Daņņs labs gan piltojaņs, kad ņahl par tumšibu runaht, kad ņahl nedarbūs atklat un peerahdiht, ka zilweki, kas pehz Deewa giņmja ir raditi un dņihwē ir deefgan weikli un iņweizigi, ar ņpehku, ņapraņņanu un mantu ir apdahwati, wehl kaujaņs ar tumšibas darbeem un brada pa grehku dubleem, neredņedami, neņapraņdami ņawa uņderuma, nedņ peenahkuma. Kas dņihwo dņitā tumšibā un maldahs mahnu tizibas miglā, paņņi neņnadami, kur ir gals, kur mala. — Tumņņi mahnu tizibas darbi tagad teef jaw pa leelakai dalaņ leegti un pat weena apgabala laudis ņahl kaunetees, kad ņhur jeb tur, kas noteef. Pateņņi ir ari, neween weenas ņehtas eedņihwotajeem, neween weena pagasta lohzekteem, bet wiņa apgabala cemihneekteem, jaņaunahs par teem, kas wehl tiz un turahs pee peņteleem un burwjeem. Tahdi ņagahna neween ņawu meeru un dwehņeli, bet ari wiņus ņawus tuwineekus, paweņdami weenu un ohtu uņ nezela. — Kad ņchodeen par to runajam un kahtus gadijumus ņawā atnina nemam, turus tē atklat negribam, tad ari mums preekņņ tahdeem apņtulboteem brahleem un mahņahm tikai atleef ņchee wahrdi: „ņit pee ņawahm kruhtim un jauta ņawu kriņtigas tizibas apņinu — apdohma un no-eij tad ņawā Deewa namā un rauqi atgreestees — bet pirms tu peņteleem un wiņeem welna darbeem ne-ņņi atņajizis — ņini, ka tew newa ruhmes kriņtitaņ draudņes lohzeeku pulkā.“

Mihlo laņitaj, tu warbuht ņajiz: „tahdus tikai atrohd ne-mahzitu un tumņchōs kahtōs dņihwodamu nabadņinu ņarpā; jo tur, kur dauds maņ atņihņchanaņs gaismina auņuņe, tahdus laudis wairs ne-uņeņņi.“ Ak, mihlo laņitaj, zil lohņi tu maldizees! Ko tu gan teiktu, kad es tew ņchahdu ņahņtinu liktu preekņņā, kas waretu kaut kur buht notizis? Par eewehroņchannu, tā:

„Kaut kur dņihwo labi pahrtikuņņi laudis, Deews ir winus pilnigi ņwehtizis ar mihleem behrineem un ari ar mantu. Bet pee wiņa ta wineem iņetahs nepatihkamas raiņes un ka-deht? tikai tadeht kā Deews wineem dahwinajis patihkamu meitinu, kas zaur ņawu ņmaidņchannu daņņa jaunekla ņirdi ņatrinajuņe. Tē nu ņinams mahteņi, tapat kā kaņrai mahteņi ruhp meitinaņs labklatņchanaņs un wina iņrauga pehz ņawas patihņchanaņs preekņņ meitinaņs brangu un bagatu bruhtganu. Bet kas ir tahds, kas mahteņi nepeemirņtami ir mihlņņ, un meitai nemaņ. Mahte ņpeekņ — meita raud. Mahte ņaka: „teizi ja“ — meitina atbild: „ne!“ Waj nu naw raiņes! Mahte iņredņetam meitu jaw apņohlijuņe un newar to peeņpeest. Tā tad nu zetahs ņihweņchanaņs ņarp mahti un meitu un tā eet daņņu gadu. — Kad tu, mihlo laņitaj praņitu, ko tehws par to ņaka, tad lai ahtraņi beidsam, es tew atbildetu, ka tehws ir gohda wihrs, bet no tahs ņugas, kas, kad ņeewa ņaka, trihs ir peezi, — zeefņ klufu un eet pee duņas. —

Tē nu reiņ, waj par laimi jeb nelaimi, to mihltais Deews ņina, meitina ņaņaredņahs un ņaņaņmaidahs ar kahtu zitu jaunekli un ko dohma, — ņahl mihletees. — Jauneklis nahņ pee wezakeem un luhds pehz meitinaņs — tehws teef pee mah-tes un mahteņi — ak tu ņuhra deenin! wehņņ papihra.

Meitina gan teiz, kā ņņi winu un ne zitu mihlejoht un muhņņigi mihleņchoht, wiņs wolti. Waj raud jeb dņeed, wiņs weens. Meitina ir nepalkauņiga, beņdeewiga un palaidne un winas mihlakais wiltigs praweetis, Rains un kas ņina, kas wiņs. Ak nabags jauneklis, tu nabags ņtudentis — zil lohņi tu eņi

eekritis. — Bet klau, kas noteef tahtaki. Kad nu weens no ohtra nebuht negrib atlaiņtees, tad iņetahs trohņņis jo leelaks. Raug', kahtas raiņes uņtrihņ mahteem, kam ir ņmulas meitas, waj gan tahs newa laimigakas, kam newa neweenas? —

Ihpajņi tai mahteņi dauds raiņes, kad meita to puiņi ne-mihle, ko mahte pate labpahrt mihletu. Bet ko dohma, kas iņnahktu, kad mahte ņaņauktu ņawas draudņenes, daņchadas paņaku Dahrtinaņs, un ņahktu ar tahm pahņpreest, kas tē gan darams.

Weena dohmatu ņha un ohtra tā. Wiņas ir gudras un wiņahm mehles teef kā ņpohles. Tē weena eefauzaņs, „tur ir nelabais pulkā.“ Mahte ņchōhs wahrduņ uņkerdama ņauj: „ko, waj tu pateņņi dohma, ka wina ir apburta?“ „Tā ir!“ wiņas atbild ar weenu balņi. Bezōs laikōs, kad wehl lohņi un lohpi runajuņņi un ņiwis ohņola ņarōs kā laņtigalas pohga-juņņas, eņoht puiņņi pratuņņi meitas tā apbur, ka tahs teem pakat tezejuņņas. Kahehz tad ņtudentis to lai neproht. Tā dohma mahte un tā wiņas wezenes, winas mihlas draudņenes. Tahpehz nu ņahl mekleht pehz puhņņtotaja, kas lai mihlu meitinu atbur. Drihņ tahdu ari atrohd, kas no daudņeem teef atņihts par leelu burwi, krahpneeku un ņipru plihneeku. Pee ta nu attel weena no tahm wezeneem, kas ņawas mihlas draudņenes wahrda luhds palihdsibu.

„Kahehz ne“ atbild prahtigs burwis. Winņņ jaw no tahlenes ņa-ohņņ gahda kumoņa ņmaku un tapehz pirņtus trihdanis iņtauja wiņu galu no gala. Tad panem bihbeli, ņeetu un wezu ņaruhņejuņņu atņlehgu un mehgina ņawu beelzebuba ņohlu. Bet tā kā winam daņņi dalki wehl truhņņt un ari kahts ņeeds no paņņas meitinaņs, tad tas newar nelahdu atbildi doht, pee tam winam ari wajaga 25 rubtus. Praņita nauda drihņ ir atneņta un nu winņņ ari ņpehz to iņņihleht, ka meitenite riktigi no kahta jaunekla eņoht apburta. Balihdsibu winņņ wehl nelahdu newar doht, jo pee tam wehl naudu wajaga, kahtus 25 rubtus. Ari tee teef atneņti. Wezenite teef elņodama ņchurpu un turpu. Noņazitā deenā ta ir atkal klatu. Tē nu dabu behdigu atbildi, ka ņtudentis eņoht dauds leelaks burwis neta ņchis (pateņņi tā ari bija) un tapehz tam ja-eijoht pee weena jo leelaka burwa, pee tam ņchimi wajaga- goht 3 newainigu gaitu aņinis, dewini mehneņchus wezu melnu kaņi u. t. pr. bet pahņ wiņahm leetahm naudas, dauds nau- das. Wezene naudu atneņ, to zitu lai gahda pats. Burwis paņmejaņs un ņaka, lai pirmā walarā, kad pilns mehne- ņis, atkal atnahņ.

Ku gaidija wiņas wezenes uņ pilna mehneņņa, wehl tra- kati neta ņchihdi pehz gamena uņ ņwaigsnehm.

Saulei laiņchotees wezene klat un burwis tai nu ņneedņ ņahles, appuhņņlotu ņahli u. t. pr., ko lai mihleņtibas pilnai meitinai neņinoht eedohdoht. Mahte to ari dara un meitina ņahl neņchehlīgi wemt. Weena wezene to manidama nobihņtahs un dohma, kad tik newainiga meitina no tam nenomirņt, ņirds apņina tai nelaiņņ meerā un ta teef pee meitinaņs bruhtgana, to luhgdama, lai tas ņawu mihlako glahbjoht. Einahņ da- bujis, ko mihlaka wina labad zeefņ, winņņ tai par labu ap- ņohlahs ņawu mihleņtibu leegt un luhds puņtraņo mahti, lai ņawu meitu ilgaki nemohza. To ņajizis winņņ noņrata piņņņ- kus no ņawahm kaņjahm un aiņeet beņ mihleņtibas un zeribas uņ zitu ņemi. Kad iņpohņtitaņ mihleņtibas laimi eedohmajotees winam breeņmigas ņahpes ņirdi ņaprahbj, tad winņņ tohs wahr- pus klufinam iņruna:

„Gaišmas, wairaf gaišmas!“
un runahs tohs lihds ņawas dšihwes galam. Bet miho la-
sitaj, nepeemiršti, ka divi jaunās un tik bagatās mihleštibas pil-
nās ņirdis zaur to ir laustās. M . . . a.

Švilkumi is pirma gada-pahrškata pahr bee- dribu preefšch Kreewijas juhras-tirgošchanas weizinašchanu.

1872trā gadā, Maškawas politehniškās ištahdes laikā, kuru
isrihkoja par peeminu Behtera Leela 200 gadu gawiles-šweht-
keem, Maškawas tirgotaju teešas preefšchneeks A. B. Naša-
rowš (no Chr. Waldemara us tam ušskubinahs. Red.) špehra
pirmo šohli šcho beedribu dibinaht. Bij tohti isdewigs brih-
dis. Pate waldiba bij gahdajuse, ištahde par juhras nodatu,
ka eepašihstinatu eefšchemneekus ar juhras rikkeem. Maška-
was tirgotaji no ņawas pušes isrihkoja „Amatneezigu ņapulzi,“
kur isžehlahs ari jautajums par Kreewijas juhras-tirgošchanu.
Tē A. B. Našarowš islašija brošchiru (grahmatinu): „Beh-
tera Leela gawiles šwehtki un Kreewijas tirgošchanas-šlota“*).
Šchai broščirā ir israhdita waijadšiba ruhpetees no Kreewijas wi-
duš, lai Kreewijas juhrmalu brauzeji dabutu škohlas mahzibu;
jo tohti leels pulks ir to, kas newar braukt tahšā zelā us ahr-
semehm, tadeht ka naw škohlās mahziti, naw pašihštami ar
juhru-fahrtihm un rikkeem, ar ahrsemju walodahm, tirgotaju
fahrtibu un palihga-grahmatahm, kuras Wakar-Eiropas kuge-
neekem isštaidro wišas šchahs leetas. A. B. Našarowš tohti
brangi ņašneedša ņawu noluhku un wišpahriģu peekrišchanu
mantojis, zehla runu pahr tahdas beedribas dibinašchanu, kura
peepalihdsetu isplatihst Kreewijā juhras škohlas un weizinaht
tautā juhras-tirgošchanu. Geņahkumā lai ta beedriba ņuhstitu
agentus, kas isplatitu juhrmalneekem Waldibas nodohmu šchai
leetā, zenstohs pahrlēezinaht laudis, ka waijaga eewehroht Wal-
dibas preefšchlikumu un ušaižinajumu; ņagahdatu un eefneegtu
luhģšchanas-raštus par juhras škohlu zelšchanu un isgahdatu
apštiprinajumu. Beedriba ari ruhpetohs isdoht un isplatihst
tautā grahmataš, kas šhmejahs us juhras-tirgošchanu. Tad
A. B. Našarowš pašneedša listi, kur beedreem peerakštitees.
Parakštijšchanahs wižinajahs Maškawā un Behterburgā lihds
wehlam rudenim.

Birmā ņapulzē iswehleja 5 wihrus (Našarowu, Baranoški,
Buchtejewu, Sidorowu un Waldemaru), kas ņastahditu pro-
jektu par beedribas statuteem. To komiteja eefneedša finanžu-
ministeram 1873. gada ņahkumā un 25. Sept. 1873. g.
tee Wišaugštaki apštiprinati ar maš pahrmajijumeem.

Beedribai, darbu ņahkoht, špehka bij maš, it ihpašchi nau-
das ņinā. Lohžektu škaitš bij 12. Dez. 1873. g. tik 143.
Naudas truhkumam islihdseja zaur beedru peerakštijumeem un
walejeem pašneegumeem (2625 rbl.) Kad beedribas darbu
ņekmes bij laudis isšinotas, tad no plašchahm juhrmalahm
ņahka nahkt papihri, šhmedamees us juhras-škohlahm. Tika
ņagatawoti waijadšige luhģšchanas papihri preefšch tahdu škohlu
dibinašchanas. Krohnis no ņewis isdohd preefšch iklatras tah-
das klases 1000 rbl., ja ta pilšjehtas waj ņahdšchās-ņabee-
driba maška 100—200 rbl. par labu. Mineta nauda teek
prašta, lai buhtu šklaidris peerahdijums, ka laudis ņajuht juh-
ras-škohlas waijadšibu. Agrak par ziteem juhras-tirgošchanas
weizinatajeem šchahs beedribas palihga ir meklejis Kursemes

gubernatorš B. Liliensfelds, ka fahrtigi eetaisitu juhras-škoh-
las us Kursemes krašteem. Wišch ar neredsetu ņingribu ir
ņehrees pee šcha darba. Tā zeenitam B. Liliensfeldam ir wei-
zees no 1870—1874. gadam dibinaht juhras-škohlas: Wents-
piki, Krohna-muišchās: ņasawā, un ņeliksburgā un priwat-
muišchās: Dondangā un Lub-Ešerā. Paleek wehl ko zelt tik
Polangā, pee Pruhšču rohbeschahm un Angerā pee ņihģas
juhras lihškuma un turklaht Leepajas weenklaģiga wahžu juh-
ras škohla jayahrtaiša par treiklaģigu, ar latweešču un wahžu
walodahm. Ka šcho noluhku panahktu, beedribas darišchanu
wedejs (Chr. Waldemars) patš bija turp nobrauzis un to leetu
nolihdšis.

Widsemē šchim brihdim ir tik diwas juhras-škohlas: ņihģā,
tihri wahziška un ņainašču ņahdšchā Igaunu-Latweešču. To-
mehr kugoščhana gar Widsemes krašteem ir plaščaka neka zi-
tahm gubernijahm, un labas juhras škohlas eetaišohst, šchi ku-
goščhana war dešmit fahrtigi plaščaka kluht. Beedriba jaw
ir eefneeguse waldibai waijadšigohs papihrus, lai ņinuščohs
pee Daugawas grihwahm zeltu juhras-škohlu un ņainašču klasi
pahrtaišitu par treiklaģigu juhras-škohlu. Drihš gaidams wal-
dibas apštiprinajums.

Behz beedribas uštizejuma ņainašču klases škohlotajs ir
apbrauzis Widsemes un Sahmu ņalas kraštus, pamudinadams
laudis, lai zel juhras-škohlas. Sekmes šchim darbam wa-
rehš raštees nahkoščā gadā.

(Turpmak beigums.)

Programs

pahr ohtru ņemkohlpibas-lohpu ištahdi Dohbeht tai 29., 30. un 31.
Augustā 1875, isrihkota no Dohbeles ņemkohlpi beedribas.

1) Pee ištahdes teek peenenti wiši mahjas kustomi, ka:
ņirgi, kumeli, leellohpi, teli, zuhtas, putni, bet teem jabuht
buhrinā.

1) Wiši ištahdami lohpi teek wezas pils ruhmi, aplahštās
weektās usnenti.

3) Ištahdamee lohpi wišu wehlači lihds 20tam Augustam
pee beedribas kašera, apteekera A. Brennera k. peeteizami waj
ar rakstu jeb ar wahrdeem, kur ušdohdami: a) ištahditaja
wahrdš, wina fahrtu un dšihwes-weeta; b) ištahdamo lohpu
šklaitlis un pilniga ņina par teem, pahr wianu wezummu, ņugu
un waj pašču-audšinatī jeb ne u. t. pr.

4) Par lohpu apkohlpišchanu un ehđinašchanu ištahditajeem
pašcheem jagahda un kohpejeem lamdeht ee-eeščhana beš maš-
ņas teek atlauta. Uhdens tiks us ištahdes weetu peewests, au-
ņas un ņeens pahr nepahrgrohsamu zenu dabujams, ņpani preefšch
dširdišchanas katram kohpejam lihdsi janem.

Peeteiktee (peemeldetee) lohpi tai 28. Augustā nostahdami
us ištahdes-weetu behz ištahdes komitejas noņažijšchanas, un
lihds 31. Augustam pulksten 8 wakarā turpat atšahjami.

6) Par gohda-algahm tiks isdalitas: par pirmo gohda-alku:
7 ņudraba medalas ar tahm turklaht peederigahm diplomahm
kuru starpā 7 ir no dohmenu ministerijas, tai wehrtibā no
10—25 rubl gabalā. Par ohtru gohda-alku: 25 bronjes
medalas. Par treščo gohda-alku: usteikšchanas-rašti.

7) Ja kahds ištahditajs ņawu lohpu pahrdohščanas deht
wehletohs us uhtupi ištahdiht, tad winam no pahrdohščanas
sumas 2 procentes jamaška.

8) Ari war tikt ištahditi ņemkohlpibas riški un maščinas,
bet preefšch tahm naw nekahdas gohda algas noliktus; pee

*) Šchis grahmatašs ņarakštitajs ir muhšu Chr. Waldemars.

pahrdohščanas uš uhtrupi tee pašči nolikumi eewehrojumi kà pee lohpu pahrdohščanas (§ 7).

Gohda algas.

I. Preešč sirgeem: 1 leela un 2 masas fudraba medatas no dohmenu ministerijas, 3 fudraba un 7 bronkses beedribas medatas un usteiščanas-rafsti.

II. Preešč gohwim: 1 leela un diwi masas fudraba medatas no dohmenu ministerijas, 5 fudraba un 14 bronkses beedribas-medatas un usteiščanas rafsti.

III. Preešč aitahm: 1 fudraba un diwi bronkses beedribas medatas un usteiščanas-rafsti.

IV. Preešč zuhlahm: 1 fudraba un 2 bronšas beedribas medatas usteiščanas-rafsti.

V. Preešč ziteem nupat nepeemineetee mahjas fustoneem: usteiščanas rafsti **Ištahdes komiteja.**

Uguns-grehks.

„Wai! uguns, tur, fur tawi nitni sohbi
Get pahri, a! tur paleet leeli rohbi;
So fur tu fawu spehku rahdi,
Tur pelnu-lohpu ween preešč azim stahdi.“

Šoreiš gribu zeen. „Mahjas weefa“ lasitajeem par kahdeem pahra uguns-grehkeem sinu doht, kas nupat šchinis deenas notikušči un deesgan leelu šlahdi nodarijušči. Dohmajau, ka „Mahj. weefim,“ kà ihstai „tautas lapai“ neween par tautas preežigeem atgadijumeem peenahlahs laudis sinas nest, bet ari par tautas behdigeem atgadijumeem pašnoht. So, kà il deenas mihta faulite nespihd, bet ari apmahkušchohs deenu ir daudš, tapat ari dascham tautas brahlim dšihwes zelšč it deenas zaur puku eeleijahm ne-eet, bet eet daschahet zaur pureem un zaur krahmeem, zaur schihs pašauls duhmeem.

Tas notika kà: Zeturdeena pehž Jahneem, 26. Juni šch. g., ap pulstien 5 no rihta, Triates-pils walšis Jaun Maste šaimneekam ar uguni ašgahja dubultflehts, prohti, drehbu-un labibas-flehts. No ka uguns zehlees, naw šinams, warbuht, ka launa rohka grehka-darbu pašrahdajuše. Šlahde ir no walšis-teefas tafseereta ap 1200 rubl.

Mandagà, 7. Juli šch. g., ap pulst. 2 no rihta, Triates pils walšis Wihnaudu šaimneekam un kaupmanim nodega tapat dubultflehts. Dohmajams, ka uguns tihščà prahtà no launa žilweka peelikta tituše. Šlahde ir ap 1500 rubl no walšiteefas tafseereta.

Deews lai apmeerina un eepreežina apbehdinatohs! Deews patš lai šehligi ari atgreesch to, kas tihščam fawu tuh-waku, fawu brahli, šlahde un pohštà gruhdiš!

Bet beidsiht ušfauzu mihleem tautas brahkeem: Nebuhwejat dubultflehtis! Apdrohščinajat fawas mahjas!

„Wai! uguns, tu tit tohti nitna eš,
Ka šrdsehstus un waidus neš!
Ar leelahm breešmahm žilweš tewi flata,
Un ruhltas ašras lejoht galwu frata.
Bet, uguns, wišs naw tawas paščas walà;
Tu nem ween to, kas muhšu pašauls data.
Tapehž, lai juhra lauz, lai žetahš leela auka,
Lai uguns trato mahjà, meščà, laukà
Zew teizu Deews, famehr man nošwilti mati,
Kamehr man bedrè nogahsch liškà rati!“

Fr. Wühlberg, šlohlmeisterš.

Kà masgajoht war seepes uštanpiht.

Panem 1½ mahžinas labas dšeltanas seepes, šagreesch tahš masoš gabalindš, ušleij uhdeni, lai seepes iškustu, un

lauj tahm weenu nakti štahweht, tad peeleeš 1 mahžinu soda un 2 štopi uhdena un šawahra wišu to maišijumu weenu štundu, tad to eeleij kahdà pohdà, lai paliktu augšts. Ar šcho maišijumu eerihwe netihro wešču, leel wešču fahrtahm traukà un ušleij tit daudš uhdena, lihds wešču ar uhdeni apklasta, un kad wešču kà ir 24 štundas jeb deen' un nakti štahwe-juše, tad to weegli ismasga un iškalo. **Wilkums Wetterich.**

Waldees

iškaku, ašžetodams, Weetalwas dš. beedr. Preeščneezibai un muiščas waldiščanai par konzerta un teatra iškrojumu maniš labà, Peebaldseneem, diwejadà sinà, Weetalweescheem un Rihseneekeem (ar ! ?) par palihdšigas rohlas pašneegumu šchà darbà un zeen. publikai par laipnu šcha wakara apmellemumu. Behletohš, fawu noluhku pehž spehku mehra pašneedšis, Žums preežigus brihtinus pagahdadams, par Žuhfu laipnibu žitreiš wairaf pateiktees. **Jurjana Andrejš,** žetà uš Behterburgu.

Nekatram dala.

Kahda feewa nogahja pee šaiminu šaimneeka un šehlojahs pahf fawu wišru šazidama: „mans wihs mani šit un gahna.“ Šaiminšč uš tam atbildeja: „tur man naw nekahdas dalas; eij pee zeeniga kunga jeb pee pagasta teefas.“ „Bet wišč juhs ari lama un gahna,“ feewa atteiza, gribedama peelabinatees. „Tur tew naw nekahdas dalas,“ šaimneekš atbildeja. **M. Kaščozinšč.**

Nupat tika gatawa un ir manà Latweeschu grahmatu-bohdē dabujama šchahda jauna šlohlas-grahmata:

Behru-draugs.

Jauna pirma lasiščanas grahmata

preešč

pagasta škohlahm,

apghadata no

G. Schröder, Salas draudšes mahžitaja.

Pirma dala, štiprōš wahšōš eeseeta, malka 30 šap. Atšalpahrdeweji un šlohotaji, kas wairaf ešemplaru nem, dabu peknaš daku.

Widšemes

weza un jauna

Laiša-grahmata

uš 1876to gadu

ir gatawa un manà driku-namà un grahmatu-bohdē dabujama. Laiša-grahmata ir ar 9 bildehm puškota un malka ne-eeseeta 5 rubku par šmtu, eeseeta 10 šap. gabalà.

Ernst Plates.

Daudseem par atbildi.

Daudš laudis pee manis peeprašijušči pehž Widšemes dšeesmu grahmatahm un reta kahda deena aiseet, fur neteek pehž tahm manà grahmatu bohde prašihš; tapehž šchē sinu dohdu, ka jaw ilgaku laiku pee manis Widšemes dšeesmu grahmatas naw dabujamas, lai gan wišadi ešmu publejees few tahš eegahdajt. Kad winas buhs dabujamas, lihds šchim ne-ešmu ešpeh-jiš išsinajt. **Ernst Plates.**

Lihds 14. Augustam pee Rihsas amahlušči 1649 lugi un ašgahjušči 1443

Atbildeams redaktehš Ernst Plates.

Sludinaschanas.

„Baltijas Semkohpis.“

Sauna gada zeturfni cestahjotees mums japatei- zabs publicai par usjstigu peepalibsiibu un dahwi- nato ustizibu. Gesehtlums grubts, bet kad sahlums isdohdabs, tad drohscha zeriba us nahslamibu, ta ari mehs, isja laila (no 1. Maija) pahri par 700 la- sitajeem eemantofuschi, tai jankai zeribai padohda- mees, la ne-efam fawds zenteendds maldijufchees, bet tahbu zeku sahlufchi, kuru staigadami efam drau- bsiibu un ustizibu panahslufchi. Tas mums dohd drohschidu un muhs flubinaht flubina neween jo prohjam sahlta gara strahdaht, bet ari ar wiseem spehtem us tam zenshees, la waretum pasneegt, tas muhsu lasitajeem jo derigs un labs. Ta zensdamees mehs publicu usluhsam, pee schihs lapas lasitajeem peebeedrotees.

Baltijas Semkohpis (wisi numuri no pascha eesahluma wehl dabujami) malka no 1. Maija lihds gada-galam 1 r. 50 t., no 1. Augusta 90 t.; ar peejuhufchanu pa pass 2 r., un 1 r. 25 t.

Apstefefchanas peenem Jelgawa: redahija, katoku eela N 2; Rihga: Kapteina t. grahmatu bohds, Gelfch-Rihgas leelaja Kaleju-eela N 4, un wifas Latweeschu grahmatu-bohds, Walmeeer, Walta u. t. pr., la ari Bausta pee apteekera Goerte t. Redahija.

Widsemmes Kalenderis

us 1876to gaddu, ar dauds bildehm puschlohts.

Malka par simtu ne-eseets 5 rubl., eseets 10 kap. gabbala. Dabbujams pee

W. F. Haeker,

Latweeschu grahmatu-bohds, Dohmas gangi.

Jonatana beedreem

par sinu, kur wisi beedri tohy usajinati un lubgti, swehtdeen tai 24. August pulst. 3 pehz pufdeenas us pilnigu sapulzi, fanahlt la waretu par beedribas nama duhwi pilnigi appreest, un beedreem teel 21 S atgahdinahits. **Preeschneeziba.**

No Anes muischas waltis waldifchanas tohy pagasta skoblotajs mellehts, preesch fcheijenes pagasta skoblas, tad tohy usajinahits, tas scho skoblotaja amatu usnemtahs, lai ar labahm atestatehm tai 1. Septemeri sch. g. fcheijenes waltis mahja us no- liggfchanu pulstien 10 no rihta meldetohs.

Anes muischa, tai 7. August 1875. 2 Pagasta wezalais: F. Drehwing.

Weens jaunss skohlohts sehns

no semehm par mahzelli eelch prezu-bohdes war pe- manis Jelgawas Abr-Rihga, Grawu-eela N 2 pee- teihtees. **Andreas Janjohn.**

Rihgas aprinti, Madaleenes (Sissegal) draufse, Abertajch (Bisthedlen) pagasta, 3 werji no Rihgas- Plestawas leelaja, teel pahroohsta Melbard mahja ar 190 puhra-weetahm semes. Ehrbegis is keegeleem muhbrehts, papilnam mescha, mahja janku weeta. Tu- watas finas turpat pee tagadeja ihpaschneeta.

Weena mahja

ar peederigahm ehlahm un pagrabu un ar 4 puhru-w. labi eestrahdatas darfa semes, pee 6. waktineela mah- jinas, Jelgawas dselsu-zela mala, ir pahroohdama.

Weena janna mahja

labu weeta, ar waitaf la 35 puhra-weetas aramas- semes un plawu ir sawadu eemeslu wehl pahrooh- dama 15 werfes no Banflas apatich Brunawas Bonoman pee Keelupes. Mahju wahrs Awotin. Dahrgumu turpat war dabuht sinahit pee mahju ih- paschneeta.

No zensures atwehlehts. Rihga, 15. August 1875.

Driehjis un dabujams pee bischu- un grahmatu-drihetaja Ernst Plates, Rihga, pee Behtera basnijas.

Kreewu prehmiju biletes

teel par 200 rubl. gabala pirtas Rihga, Kohp-eela N 14, 5 trepes augsti, pee

E. Nettenberg.

Rihga, Kauf-eela Nr. 8.

Peter Orlowa

Masfawas tehju magasihne,

Kauf-eela Nr. 8,

peedahwa sawu nupat no Rischni-Nowgorodes pasauls tirgus dabuto fri- scho tehju no wifuteizama labuma.

Peter Orlowa tehju magasihne

no 15. Juli sch. g. sahloht nebus warts weza weeta, bet tai pascha eela 4 nami tahkati N 8.

Rihga, Kauf-eela Nr. 8.

Saflaula, Alessander-eela N 5 un 7, turuma Bolderajas Alessander stanzijas teel weena laba mahja ar turklast peederigahm zi- tahm ehlahm un smulu dahrsu pahroohsta. Mahta- las finas turpat jeb Kungu-eela N 12, Safferberg tunga kantori pee Berg.

No 15. Augusta sch. g. tiks

Sahweenas muischa

un

Westeenes Kahle-krohga

nowilts spiritus, schelkens un smalti dschreeni no **Patful muischas fabrika**

par fabrika-zenu pahroohsti. 3

Westeenes muischa, Zehsu kreise, teel itin tihes, diwreis us ohglehm pah- wilitts spiritus, kur preesch stipra brandwihna pufe uhdens laht lejams, pa 7 rubl. 50 kap. f. par wedri pahroohsta. Birzejeem, kuri leelakahm dalahm pirtu, tiks wehl lehtat aprechkinahits. 3

Ch. un Ed. Windischa

Drahts = leetu fabrikis,

Rihga, leela Jauna-eela Nr. 17,

taija wifadas sortes mistra un dselses drahtspinumus preesch miltu- un kaulu- maltuwehm, bruhscheem, stehkeles-fabrikeem un t. pr.; wifadas sortes tihri- schanas maschinas feetus, esal-dabres bischu-galwu- turwischus, peena- un ausu-feetus, la ari maschines drahtu pinumus preesch dahrsu-schohgeem, preesch daschadu kustonu un putnu eeslehgfschanas, drahts- pinumus preesch atmeeneem un jemes la preesch- leekamee pinumi preesch pagrabu-lohgeem un wehl dauds zitus

Adolf Schneidemann

dams-malschanas dsirnawas Rihga, nem katra laika lohnes-malschannu preti: Partijas pahrat par 50 puhru, par 10 kap. puhra. " masaf " 50 " " 15 " "

Rihg. Latw. beedriba.

Swehtdeen, tai 17. Augustu

pufu-bale.

Biletis preesch beedreem 60 kap., dahmahm 50 kap., lauzineeem 1 rubl. ir bales wataru pee lafes da- bujamas. Katra dahma dabu pee ee-esechanas weenu

pufu-buketi.

Beedru-lahrtas usrahdamas. Gesehtlums pulst. 8 1/2 wataru. Weigums pulst 2 nakti. Rams tiks flehgis pulst. 3 nakti.

Kahrtibas komisija.

Wisadi pulstieni

un spehtu-dohses teel lehti us apgalwofschanu fataisiti un kreetna apdeeneschana apsohlika pee pulstienu- taisttaja

E. Rosenthal,

N 20. Sinderu-eela N 20, Bedera mahja, blatus Schaar un Kawizela bohdei.

Sill-raibas un farkani-raibas

labakahs seepes,

16 rubl. par lasti peedahwa

Wilkum Wetterich,

pee Behtera basnijas.

Weeni suhrmanu wahji ar 3 sirgeem ir pahroohdami Gehrmanu-eela (Gerbr-Str.) N 2, Mastawas Abr-Rihga pee

Reepina.

Preesch issfargaschanahs

pret leesas-sehrqu

un pret tahkati isplatischanahs aistawofschannu teel peedahwahits:

sahls-skahbe preesch eeschtligas bruhles,

Franzofschu-ela (Franzosenöl) preesch lohpu apsmehreschanas,

Karbol-skahbi (Karbolsäure) un **flor- kalki** preesch stalu smatu isnihzinaschanas.

Wisi schee augfcha mineteer lihdselli ir weenumehr dabujami 2

Alfreda Busch

apteeku-prezu un pehrwu-bohds,

Rihga.

No polizejas ameslehts.

Te klast peelikums ar fludinaschanahm.

Rihga, Kauf-eela Nr. 8.

Rihga, Kauf-eela Nr. 8.

Sludinaschanas.

Kreewu

krufas=apdrohshinafchanas=beedriba,

dibinata 1871mâ gada,

apdrohshina wifadus lautu-rofchojumus pret krufas-flahdi par lehtahm un nepahrgrohsamahm prehmijahm. Mahjatas finas dabujamas un apdrohshinafchanas teel preti nemtas

Rihgâ	pee Daniel Minus	lunga
Zehfis	" W. F. Erdmann	"
Walmeera	" Th. Boepffel	"
Walfâ	" Carl Koch	"
Zelgawâ	" Liccop un beedra	"
Kulbigâ	" Ferd. Westhorn	"

Alukfnes pilsmuijâ pee Wold. Straufs lunga.

Naudas-papibrus.

Udewu biketes no pirmas un ohtas isleeneschanas Widsemes un kursemes atfalamas un ne-atfalamas kihlu-grahmatas, banfbiketes, infkripziones, Gelfch-Rihgas un Ahr-Rihgas 5 1/2% kihlu-grahmatas, wifadus dselsu-jeku alziyas un obligazijones un t. pr. pehit un pahrdohd pehz laira laira wehrtibas.

C. S. Salzmann,

tantoris Rihgâ, Kalku-ela, "Stadt Londoner" traateeri, apalfshejâ tahshâ.

Walmeera

ir Trafima traateeris no jauna gada ar wifu eerikti isihrejams. Tuwalas finas turpat pee atraitnes 1 Prochrow.

Bohdes-pahrzelschana.

Zeen. publikai zaur scho daru sinamu, la es sawu grahmatu-feetawu no Skahrnu-eelas us leelo Bils-celu № 22, Mendes mahjâ, efmu pahrzehlis un kuhfu ari us preelshu man beeshi darbu pasteleht.

Ar zeenishanu

R. Mylius,
grahmatu-fchjejs. 2

Wehrâ leekama fina.

Tee wifu labalee zaur preelshlailâ lehtatu eepirshchanu sagahditi pehrngada gresna auguma ahrfemes wihni, ar wifu wairat tee Spaneeschu, Portugales, Frantschu, Ungaru, Reinas un Moseles-upes Wahzu-semes faldee wihni: bet aridsan tas teizamais Englantes-semes porteriis, Jamaikas-rums, konjaks, ahraks, bischofs, schampaneris un daubf zitadi nepeeminami garshi dsehreeni ir neween pilnâ trahjumâ atrohnami, — bet aridsan teel us preelshu turell un pahrdohhti, tee zaur muhsu pirzeju kuhgshchanu sagahditi ihstenee Schweizeru-semes daschadu fpehzigu sahtu wihni, lahbus lautini nofauz par alantu wihnu. Pee scho ir wehrâ leekams, la tas alantu wihns paschâ Schweizeru-seme neween leelas, bet aridsan eelsh tahm wifu masafahm faimneeziyahm atrohnams, jo ar wihu neween wehdera-laites ahrste, firdshahpes rembina, bet aridsan pee lohpu-sehrgahm lohpu baribai jeb uhdenim peejaukts lohpinus no sprahgshchanas atswabina.

Wehl weena peemixa.

Us to zihnidamees, la aridsan wifcem muhsu tablatu dschwotajeem pirzejeem, muhsu preze par lehtu malku jeb zenu dabuhnama buhtu, efam mehs preelsh kursenneekeem paschâ Zelgawas pilsehtâ, J. A. Kleina lunga bohde weenu pahrdohshanas weetu par Rihgas zenu ezehlshchi un kuhfsham itweenu, scho peeminu wehrâ paturehti.

Behgala dohdam mehs wehl wifcem muhsu draugeem, andelmaneem un trohdsneekeem sinat, la mehs aridsan eefahlam tohs wifu wairat eemihletus un smeigalohs Kreewu-semes wihnus tureht un par to wifu lehtalo malku pahrdohht, un teel itweena pirzeja paschâ, jeb zaur grahmatahm peefshita wehleschana ar ustizibu eelsh muhsu wifu leelalo Baltijas dseedataju wihna pagraba peepibita blatam J. Redlich lunga Englifshu magashneet pee

Louis Lindmann un beedra,

Rihgas pirmas gilbes kaufmana.

Waldenburgas

silku-fabrikâ, eelsh Jaunpils draufses, apalfsh Kligen muijshas, teel wifadâ leelumâ

balta lohgu glahse

par lehtalo zenu pahrdohhta. 1

Louis Greiner.

Langdale's

superfosfatus

peedahwa lehti

Georg Thalheim,
Kerkowius mahjâ aif rahtusha.

Wifu ongstaki apstiprinata

Nehwales andeles-banka

ar weenu

nodalas-bantu (filial) Bernawâ.

Gruntis-kapitals 1,000,000 rubl.

Muhsu darbofchanas aifneefshs us wifuwifadahm kredites-, naudas- un welfeku-darifchanahm, bet ihpaschi mehs darbojamees ar:

- 1) pirshchanu un pahrdohshchanu no wifabeem walsh-papibreem, alzhahm, obligazijahm un ziteem wehrtis papibreem,
- 2) naudas aishohshchanu pret drohshchibu no wehrtis-papibreem un prezhem,
- 3) welfeku distontereeshchanu,
- 4) naudas- un wehrtibu-usglabafchanu un pahrwaldishchanu, las priwattaudim, teefahm, beedribahm, jeb zitahm atklahsham eerikteem un tafeshm peeder, pee lam beedriba ar wifu sawu mantibu galwo pret uguns- un saglu- breefmahm,
- 5) naudas-nogulbishchanas preinemschanu us telofshu rehkinumu sem intreshu atshidshinaschanas 4 prozentes par gadu,
- 6) naudas-nogulbishchanas pretinemschanu us nofazitu- un nenofazitu-terminu pret tam lihshgu intreshu atshidshinaschanu sem bankshcheinu ishohshchanas.

Schihsh bankshcheines war us latru naudas-sumu pahri par 100 rubl., waj nu us lahda wahreda jeb ihpaschneeka tilt israkstitas, un wifas teefas, atklahshas eerittes un tafes drihsh tahs pahri kapitala-nogulbishchanu isleetahht.

Intreshu malkafshana par naudas-nogulbishchanu ir schim drihsham tahda:

par bankshcheini Lit. A us 3 1/10 prozentes par gadu, tas ir 1 kap. par deenu par latru schheini no 100 rubl.,

par bankshcheini Lit. B us 4 3/100 prozentes par gadu, tas ir 1 1/10 kap. par deenu par latru 100 rubl.,

par bankshcheini Lit. C us 5 1/100 prozentes par gadu, tas ir 1 1/10 kap. par deenu par latru 100 rubl.,

par bankshcheini Lit. D ar kuponeem ar latra laita atkautu 6 mehneschu usfazishchanu us 5 prozentes par gadu.

(Bankshcheines Lit. C., kas us 1 gadu un ilgati ir israkstitas, nes 6 prozentes intreshu par gadu.)

Sche Nisht peeminam, la tahs nupat minetas bankshcheines it ihpaschi berigas preelsh kapitalu-nogulbishchanas preelsh priwattaudim, tapezh la kapitala pasaudefshana zaur tahm nelad newar notikt, jo banka atweenu ir apnehmufshs, to pilnigu kapitali ismalfahht, us turu bankshcheine israkstita. Pasufshana, fabeegshana jeb zitada lahda nosufshana us wahedu israkstito bankshcheinu neatnes ari ne us lahdu wihsi kapitala- jeb intreshu flahde, jo tahdas bankshcheines, ja to wehlahs, war 6 mehneschu laita tilt morijereetas, un banka tad ihpaschneekam isdohd jaunus bankshcheines us to paschu sumas leelumu.

Mehs isdohdam naudas-shimes (Anweisungen) us Behterburgu, Maslawu, Rihgu un us wifahm zitahm leelalahm pilsehtahm eelshsemé u. t. pr. la ari traites un lalkteeriwus (Traiten und Accreditive) us ahrsemit. Tapat mehs distontereejam wifadus kupones no Kreewu un ahrfemes walsh- un dsels-jeku-aifdeiwu-papibreem, industrijas papibreem un kihlu grahmatahm ari saw preelsh notezejusha termina.

Muhsu bankas lihumi la ari plashâ isstaidroshana pahrt tahm jo swarigahm darishchanu nodatahm teel pajneegti bej malkas.

Nehwales andeles-banka.

Wehrmanna un dehla

Mihgas dselss = leeschana, maschinu = fabrika un fugu = buhweschanas weeta

Mihlenhofe (Mühlhof) pee Mihgas

ir pehdigâ laikâ tâ pawairojufeshs, kâ tai katrâ laikâ ir eespehjams wifu leelakohs maschinu darbus us-nemtees un ihfakâ laikâ gatawus taifihit; prohti:

Damf-maschines un damf-katlus wifadas sortes, lihds 300 sirgu-spehta,
damf-fugus ar maschinehm un katleem pehs wifadeem mudukeem, lihds 300 sirgu-spehta,
damf-ahmurus un ramaš,
damf-stahpeleschanas-krahnus un bagerus,
damf-sahgu dsirnawas ar guloscheem gate-reem un rinku sahgeem.
Turbines un uhdens-ratu-daittus,

brankuhshu., bruhshu., gehreschanas un dsirnawu-eeriktes,
lokomobilijas un semkohpibas maschines, uguns-sprizes un pumpus wifadas sortes ar damfi un ar rohsham bruhšejamas,
amatneeku rihku maschines, kâ: drehbenkus, urbschanas-maschines, ehweleschanas, frehs-, grohpu-dsenamahs, zaurumu-duramahs un bleka-greeschamahs-maschines, walzes u. t. pr. damfa- un uhdens turinashanas-apatatus,

tschuguna reeres preeksch damfa, uhdens- un gahsas-eewilkschanahm wifabds leelums,
kapu-krustus, monumentus un dselju-schohgus,
dselja pawiljonus, juntus, trepes, balkonus, baldachines un wahrtus,
dahrsa, mahjas- un fehka-leetas,
tschuguna krahfns, laminus un gaisu zauri nelaisdamas krahfns-durwis.

Apstelejumi teek muhsu fabriki, kâ ari kantohri Mihgâ, Kauf-eelâ Nr. 3, no kahda fabrika tehnikera preti nemti, kuresch ari wifas waijadfigas sinas pasneegs.

Adrese wehstulehm: Wehrmann & Sohn, Riga. Adrese telegrameem: Wehrmann, Riga.

7 Lühra un Zimmerthala 7 leelakais krahjums schujamu maschinu,

Mihgâ, leelâ Smilshu-eelâ Nr. 7.

Schujamas maschines preeksch strohdereem u. t. pr. no 47—100 rubl. f. n. un masakas ar rohku greeschamas par 35 rubl., kâ ari preeksch fainneezehm no 15 rubl. fahloht. Grover un Baker, Imperial, Singer ir lohiti skaitas strohderu-maschines. Mehš ar tahm jaw andelejamees kahdus 7 gadus un nemam tahs is tahm labalahm fabrikahm un zadeht ari dabujahm Mihnes istahde pirmo medali.

Par wifahm maschinahm mehš wairat gadus pilnigi galwojam un peesuhnam bes malkas us pagehreschanu zenu-rahbitajus ar bildehm un dohdam katram pirzejam pamahzi-schanu wina waloda drutatlu lihds.

Lühr un Zimmerthal,

Mihgâ leelâ Smilshu-eelâ Nr. 7.

Pulksteni

labi nowiltti un rittigi nošteleti, ir leelâ ihwehle arweenu dabujami

Adalb. G. Berg

pulkstenu-bohde,

Sinderu-eelâ Nr. 9.

Schujamas maschines

no 15—185 rubl. gabalâ, preeksch mahju buhschanas kâ ari preeksch wifahm amatneeku waijadfibahm pahrohdoh sem apgalwoschanas ar rakstu

F. Lüth,

N 9 leelas Smilshu- un Bruhwernu-eelas stuhri N 9. Schujama kohwina, adatas, ela.

Labi waitoti Foulu-wstri ir katrâ laikâ dabujami Dgeres-muischas dsirnawas, Zehsu aprinki pee 1 3. Geld lunga.

Langdale's superfosfatus,

kas nupat Selgawas istahde tika ar gohda-algu apdahwinati, tura us lehgera un nem apsteleschanas preti

Goldschmidt un beedris,

general-agents preeksch Kreewijas.

Kantoris Pils- un Rihter-eelu stuhri Nr. 1.

Uhdens-dsirnawas.

Kaufas muischâ, Wallas kreise un Balzmares draudse, no Jurgeem 1876. gada tiks uhdens-dsirnawas ar dimi gangeem us ilgateem gadeem i-rentetas: titat tahdam melberam, kas panemahs ar faru kapitalu jaunu dambi un dachadas jaunus ehlas turpat usbuweht un labinahs. Uhdensspehs ir tahos, tad waretu dachadus wertus wehl eerik-lesti. Celsch August un September mehnescha jch. g. tur dsimis leelstings muischâ buhs, war pahrluh-teschana un notaischana wiflabat notitt.

Ed. Bietemann un beedris,

Mihgâ,

pas-kambaris un pehrwu-bohde,

Pehterburgas Uhr-Mihgâ, Ralku-eelâ N 15, pahrohdoh par wislehtako zenu petroleymu eelsch muzahm, kâ ar 14 kap. f. ar stohpreem.

Labus rudfus

par lehtu zenu pahrohdoh Smiltene 1
G. Saffir.

No zensures atwehlehts. Mihgâ, 15. August 1875.

Dritehts un dabujams pee bilshu- un grahmatu-driketaja Ernst Plates, Mihgâ, pee Pehtera basnijas.

No polizejas atwehlehts.

Trihskabrtigi sohdihts.

(Statees № 31.)

Saimneekš tikai weenu kundsi eeraudsija, to jauno. Wezaka bija pasuduse. Winšch brihnijahs.

„Ar ko tahs kundses aizsetoja?“ winšch prasija lehni stahstitajam.

„Ar fuhrmani.“

„Waj juhs neredsejat, ka rati un sirgi iskatijahs?“

„Rati bija saki, lakeereti; sirgi bruhi.“

Saimneekš skatijahs lauka us rateem un sirgeem. Winšch kratija galwu.

„Paleekat schè,“ teiza winšch us zetotaju. Es gribu drusku ar fuhrmani parunatees.“

Winšch aisgahja. Ana guleja wehl arween krehsla. Wina bija wisu dsirdejuše un skatijahs pehz mahtes.

Mahte bija prohjam. Meita uszehlahs.

„Tagad jaw ir ohtris sohds,“ wina fazija. „Tai winšch nahf, winšch man manas firdsmohlas, un zaur tam to pirmo sohdu, atmems.“

Wina skatijahs tagad meerigi nahlamibai un nahldamam ohtram sohdam preti. Winšch nahza ahtri. Winšch jaw bija klahf.

Saimneekš ar schandari eenahza istaba. Ana Eisenhart gahja wineem preti. —

„Waj juhs mani mellejat?“ wina schandari waizaja drusku drebedama balji.

„Un juhju mahti ari,“ schandars fazija.

„Wina ir newainiga. Es esmu ta grehzineeze. Saneemet tikai mani.“

Wina tika kalla-teejai nodohta. Bret winu tapa ismekleschana eesahfka.

Winas mahte bija ismukuse. Wahsemè ir lohti masas walstis. Rohbescha ir gandrihs pee rohbeschas. Mahtei bija laimejees rohbeschu fasneegt un zaur to tam sohdam isbehgt. To naudu bija behgle lihds panehmuse.

Waj wina zaur fawu behgščanu tomehr no sohda bija ismukuse? Sirdsapšina sohda arweenu.

Ana Eisenhart istahstija teefai fawas pahrlahpschanas un wehl wairak. Wina teiza, ka wina tikai weena pate esohf to slimneeku aplaupijuse un tikai us zela mahtei to naudas-taschu esohf eedemuse. Wina pate esohf mahti skubinajuse, lai tikai behgoht, ka winai ne-esohf newainigai jazeefsch.

No behrna mihlestibas dsihfa, nehma wina wisu mahtes kaunu us fewi. Mahti gan melleja, bet nedabuja.

Ana Eisenhart bija it wisu isteikuse. Winai nebija nekahda schehlastiba gaidama. Tomehr weena leeta nahza winai par labu. Tam apšagtam (winšch bija lohpmāna selis) wajjadseja ari preeksch teefas nahft. To likums rahda. Birmaja laikā winšch bija breešmigu drudsi dabujis un tikai pehz kahdeem mehnescheem wesels palizis. Winšch muldeja arween no weenas jaunās, smukas kundses. Runaja ar winu. Pahmeta winai, lamdeht wina winam esohf naudu nehmuše un sahka atkal winu luhgt, lai jel scho mihloht. Wehlat wajjadseja winu traku-namā eelikt.

Behz ta Hamburgas lohpmāna peerahdischanas, aprehšinaja teefa to jahdsibu us 20,000 dahldern. Ana Eisenhart tika gruhšas sahdsibas deht us peezi gadi tuktuhsni noteejata. Wina tam spreedumam nemas nepretojahs. Wina to sohdu lehna gara peenehma un pilnigi iszeeta.

Setorta nodaka. Tuktuhscha stahstis.

Ar zilweka eeradumeem ir ehromoti, ta dseefmineeki saka. Ari no eerasta jahpju nama ir gruhfi schkirtees, kad ar to esam eeraduschas.

Waj kahds war pehz tuktuhscha ari atpakat ilgotees? Ana Eisenhart bija fawus peejus sohda gadus iszeetuše. Tuktuhscha direktoris bija zeets bet gohdigs zilweks. Bullstien 11 preeksch pusdeenās, preeksch 5 gadeem, bija Ana Eisenhart scheit atwesta. Akurat tai stunda atkal lika winšch winu atwest, ka winu waretu no tuktuhscha atlaist.

Birmaja gada wajjadseja winai tuktuhsni wehryt. Kad nu wina par labotu bija atsihta, tad lika winu zeetuma skohlotajai par palihgu. Winai tur ari bija arweenu tahs paschas zeetumneeku drahnas jawalka, ka pee wehryschanas.

Katris tuktuhscha usraugs usrunaja winu ar „Tu.“ Direktorim wajjadseja winu Mai mehnescha eesahfuma no tuktuhscha islaist. Schè nu wina stahweja preeksch ta ar melni pelekeem rupjeem lindrakeem, tahda pat jaka un rupju dseltenu zepuri galwa.

Wina fawā prasta apgehrba bija gandrihs smukaka neka papreeksch. Winas waigs bija ta ka apskaidrohts. Winas istureschanahs bija drohscha un meeriga. Sirdsapšina winu wairs nemohzija.

„Ana Eisenhart,“ winu direktoris usrunaja, „tu teezi tagad no tuktuhscha atlaista. Man ir tew wehl zitas prasischanas preekschā jaleek un protokole ja-eeraksta.“

„Waj tew par to apschanohs tuktuhsni naw kahda subdsiba?“

„Ne, bet man wehl nahlahs par wisu labu pateiktees.“

Ohtra kahrtā: „Uš kureeni tu eesi?“ „Un ar ko tu gribi few maissi pelniht?“

„Es gribetu labpraht us Angliju par skohlotaju eet?“

„Bet waldischana dohd tikai lihds tawai tehwijai zela-naudu. Tomehr war buht, ka par tam tiks gahdahts. Tad es tewi wehl pamahzu, lai tu wehl joprohjam ta uswestohs, ka tu schè uswedusehs un fawā noseegumā wairs atpakat nenoklihtu. Es esmu ar tewi gataws. Gij pee nama mahtes. Wina tawas drahnas tew atdohs, ar kuzahm tu schè tiki atwesta.“

„Al, direktora kungs, es tahs ivezas drahnas negribu wairs ne redseht.“

„Tā mums ir pawehlets dariht,“ fazija direktors.

Weens usraugs aishweda Anu pee tuktuhscha nama mahtes.

„Schè ir tawas drahnas,“ wina fazija.

„Al Deews,“ Ana eesanzahs, „dohdat man jel luhdsamu kahdas kalpones drahnas.“

Tē peegahja nama mahte pee kahda šapja un isnehma weenu jaunu kahrtigu apgehrbu un schkinkoja to Anai.

„Mehs wiši to esam tew kohpā sametuschī, par peemiru no mums. Tu mums biji scheitan arween mihla.“

Zeetumneeze patejahs par tam ar karstahm asarahm. Tē zeetuma fargš eenahza un luhdsā winu pee direktora no-eet. Winšch winu usrunaja ar „Zuhš.“

Schè winu sagaidija direktoris, tuktuhscha mahzitajs, inspektors un skohlotaja.

Wina skohlotajai apschrahs ap kalla un raudaja gaušchi.

„Behz likuma wajjaga mums if katram, kas no schi tuktuhscha atstahj, gohda maktiti doht. Waj es juhs Eisenhart jaunfunde drihstī luhgt?“ direktors fazija.

Winfch nehma Anu pee rohkas un sehđinaja winu few blakam pee galba.

Behj stundas laika wina no wiſeem firſnigi atwadijahs. Direktoris ſchłirdamees winai ko rohka eeſpeeda.

„Ta ir zela nauda uſ Angliju,“ winſch fajija. „Do fawá ſtarpá ſalaſijam. Lai Deewš juhs pawada un ſwehti.“

Tá aiſgabja ſagle Ana no zeetuma. Wina bija teikuſe, ka winai wehl weens ſohds uſbruſſchoht. Redſesim! Wina bija tagad tik 23 gaduš weza.

Peehta nodata. Weſtfahles ſemneeku ſtahts.

Weſtfahles ſemneekem peeder leelas muiſchas. Zitam ſemneekam tur ir leelaka un bagataka muiſcha, neka tam wiſuleelakajam muiſchneekam. Laudis tur ir gohđigi, uſtizami un labi. Gar N. upeš abeem kraſteem dſihwo Weſtfahles ſemneeki. Uſ wakareem no teem augſtajeem kalneem atrohnahs ari Limbergu Schulza muiſcha. ſchi ir ta leelaka muiſcha tai wiđuži. Pee ſchihš muiſchas peedereja leeli meſchi, lauki, ganibas un plawas. Sehtš widu bija ar ſalmeem apjunta wezu laiku ſemneeku mahja; tai preti ehrbegis. Starp ſchihm ehlahm bija ſchłuhni, ſtati, laidari un rijas. Paſchá ſemneeku mahjá iſſkatijahs ká pee leelakeem muiſchneekem. ſchē atradahš greſni ſpeegeli, krehſli, gultas un ſoſas. Diwiſimti ſohlu aſſtatu no ſchihš ſemneeku mahjas bija leelšzeſch. Starp leelzeli un mahju bija zeſch, wiſapfahrt ar augtu kohkeem apſtahđihts. Rahđá jauká Mai mehneſcha rihtá gabja un brauza ſchē waren daudš lauſchu, ſemneeki un ari daudš pilſſehtneeki ſawás greſnás kareetš. Pilſſehtneeki bija melnás truhwes drehbšs gehrbuſchees. Ehrbegis ar aiſwehrteem flehgeem ſtahweja ſchē tihri ká mironu ehka. Tur eeſſchá bija lihkiš — ſeeweeetiš.

Nomireja bija agraka ſemneeka ſeewa bijuſe. Tamdeht taš leelahš dſihreš. Bija puſdeenas laišk. Leeli galdi tika kłahiti. Ghdeenus, alu un wiſnu lika ſchē wirſu. Wiſi ehda un dſehra ſehtšwidu. Weená iſtabá eeſſch mahjas ſehdeja ſeſchi zilweki dſilá truhwē gehrbuſchees. ſchee bija nelaikeš tuwakee radi. Nomirejai bija 4 behrni bijuſchi. Diwi bija prezejuſchees. Wezaka meita dſihwoja tepat muiſchá. Wina bija neprezeta. Kamdeht? To wiſi laudiš ſinaja un ar no tam runaja.

Weens reſniš, plezišs lungšs bija nelaikeš wezakaiš dehlš. Tur wezakee dehli muiſchu newar mantohť. Tamdeht winſch bija ſtudeerejiš un par adwokatu paliziš. Winſch bija tahtlu iſſlawehtiš. Gaſpaſcha ari bija wixam lihđſ. Wina bija rahma un kłuſa nama mahťe.

ſchē ari bija ohtra kundſe, leela, kłaiſta un paſaulšs preekuš mihtodama. ſchi bija taš treſchais behrnš. Wina bija galwas pilſſehtá pee weena iſ leelakajeem kohpmaneem iſprezeta. Ari winas wihršs bija ſchē. Jaw ar pirmo azu uſmeſchanu winu iſklatiš par kohpmani paſina. Zetortaiš iſteneekšs bija jaunakaiš dehlš un muiſchas ihpaſchneekšs. Winſch bija 28 gaduš wezš, ſmalšk no auguma ar bahtu, bet kłaiſtu waigu. Winſch jaw diwus gaduš to muiſchu waldija. Tik ilgi bija, kamehr tehws bija miriš. Nu dehlšs bija taš ſchulziš. Winſch wehl nebija prezejees. Wezaka meita un jaunakaiš dehlšs bija lohťi nobehđajuſchees un neneeka ne-ehda. Wezaka meita ſahka runaht:

„Nu jaw ir labšs laišk, kamehr ne-efam kohpá bijuſchi. Bet nelaine jaw zilwekuš arween drihſak ſaweeno neka laime. Tikai ſkahde, ka mums tē wehl weens ſchodeen truhſſi. Waj

tu“ wina adwokatam praſija, „wehl nelahđas ſinaš no Franſcha ne-efi dabujiš?“

„Man teek rakſtihtš, ka winſch wehl arween no tašs ſeeweeetš muldoht, kaš winu tai nahtti apſaguſe. Bet tomehr traku nama direktoriš man ir rakſtišis, ka winſch warbuht gan labakš palikſchoht.“

„Lai Deewš dohd!“

„Waj no tašs ſagleš nekaš wairš naw dſirdehtš?“ kohpmaniš praſija.

„Nerunajat jel labak no tašs nekreetnaš, zaur kuru muhſu brahliš ir ſawu ſapraſchanu ſaudejiš. Neneemat jel to ſawá walodá!“

„Mahſa, mahſa,“ jaunakaiš brahliš, taš muiſchas ihpaſchneekšs fajija, „kam tu uſ to nelaimigo ká laumojees? Waj tad tai ſaglei ari naw ſahpiju deefgan? Kad eš no winas dohmaju, tad eš tikai nopuhſchohš un to leetu Deewam pawehlu.“

Ta grehziſeje ir uſ peezi gadem tuktuſhi noteefata un tagad wina jaw ir warbuht ſawu laiiku noſehdejuſe. Tuktuſhi efoht wina weenadi labi uſwedufees un pilnigi atgreſufees,“ adwokats ſtahtija.

„Nu, waj tu redſi, Katriline,“ (tá ſauza wezako mahſu un muiſchas ſaimneezi), jaunaiš ſchulziš fajija, „mums newaijaga wiš tuhlin weenu grehziſeeku paſudinaht.“

Katriline gribeja ko atbildeht, bet weena deeneſtneeze eenahja un fajija: „Mamſel, tuhgtu uſ pahriš wahrdu.“

Schulza mahſu ſauza it wiſi tai muiſchá par „mamſeli Katriline.“ Ar ſcho wahrdu wina wiſá tai apgabalá bija paſiſtama. Wiſi nabadſini winu ſwehtija. Mamſele uſzehlahš un gabja pee kalpones. Kalpone winai kłuſu ko ſtahtija.

„Schulz,“ mamſele teiza, „ta ir tawa dariſchana. Paſta ratšs, kuri tē iſdeenas garam brauz, efoht weens ſeeweeetiš ſlimš paliziš un newarohť wairš tahtak lihđſbraukt. Wina efoht lohťi wahja. Rihtá buhſchoht ſchē paſte atkal peeturht un reiſneezi lihđſ nemť.“

„Mahſ, un tē tu wehl maniš praſi? Mehš wehl neweenu zilweku ne-efam aiſraidijuſchi!“

„Bet wina jaw ir pawiſam ſweſcha.“

„Kad grih laba dariht, tad naw japraſa, waj ſweſcha jeb paſiſtama.“

„Kad tu pawehli!“

„Ká taš ſeeweeetiš iſklatahš?“ Katriline meitai praſija.

„Lohti kłaiſta, bet ari gauſchi bahla.“

„Ká wina ir gehrbta?“

„Ka pilſſehtaš mamſele.“

„Nu tad wed winu tai ſilajá weeſu iſtabá. Gij, Greet, un kohpi winu. Kad eš no kapeem pahrahtſchu, tad eš ari eeſchu winu apſkatiſeš. Tagad man naw walas. Meita aiſgabja. Behreneeki bija jaw wiſi pa-ehduſchi. Wini ſtipri tſchalija. Tē no nejauſchi wiſi apkluſa. Neſteriš ar ſkohlneekem bija atnahziš. Dſeedaſchana ſahlahš. Salšs lihka ratšs eezehta nelaiki. Tahdeem rateem waijadſeja buht. Natuš brauza kufſcheeriš ar melnahm drahnahm. Winſch bij taš weenigaiš, kaš melni bij apgehrbees.

Behreneeki no mahjahm iſbraukdami to ſweſchneezi eerauđſija. Wina bij bahla, bet lohťi kłaiſta mamſele, Katriline winu apluhkoja nopeetni. Jaunaiš ſchulziš winu uſklatija ar labpatikſchanu.

Wini newareja kawetees. Neſteriš gabja jaw papreekſch ar ſaweem ſkohlneekem un dſeedaja. Tad nahja lihka rati.

Pehz wineem pats pirmais ſchulziš, tad adwofats, kaufmanis un tad tee feewiſchki pehz wezuma. Pehz ſcheem nahza tee žiti behreneeki. Wiſi pawadija lihka-ratus kahjahm, kahdu zeturdatu juhdi.

Uſ kapeem lihki ſagaidija mahžitajs. Kad Deewa luhg-ſchana bija notureta un ſahrts apbehts, tad wiſi greeſahs atkal atpakat uſ mahjahm. Teem ſeſcheem behrneem bij rati preti atſubtiti. Wini ſatikahs atkal wiſi tai paſchâ iſtabâ pee behdigas puſdeenas maltites. Wini tohti noſcheloja uſ muhſchigo duſu aiſgabjuſcho.

Mamſele Katrihne ſauza adwofatu ohtrâ iſtabâ. Wina ſauza wina par „dakteri.“ Wiſch ar bij dakters eekſch tee-ſas ſinaſchanahm. Wina winam ilgi ko ſtahtija.

Wiſch bij tahs muſſchſas adwofats. Nebuhtu wiſch ſtu-deerejs, tad wiſch buhtu bijis muſſchſas pirmais kalps.

„Labi,“ beidsoht adwofats ſazija, „es to wiſu wehl ſcho-deen iſdariſchu.“

„Par to es tew kâ peenahkahs aiſmaſſaſchu,“ teiza Katrihne. Adwofats eeſauza ſchulzi. — Katrihne atkaphahs. Adwo-fats eeſahka runaht no wirtſchafteſ leetahm.

„Tohs 10,000 dahldeus es aiſdewu baronam Rampach,“ wiſch ſazija. „Tahs kwihtes tu dabuſi drihſ.“

„Labi, brahl. Es parejohs.“

„Tad wehl tohs 15,000 dahldeus, kuri manâ rohkâ, es noguldiſchu drihſumâ uſ drohſcheem augteem.“

„Ja brahl, dari, kâ tu ſini.“

„Tad man wehl tew kaſ jaſaka. Weens Amſterdamas kau-fmanis dohd par tawu ohſolu meſchu 64,000 dahldeus. Baj mehſ tohs kohkus iſdohſim?“

„Ne, brahl, ir ne par ſimtu-tuhktoſchu dahldeu nê. Mamſele Katrihne mihl tohti tohs wezohs ohſolus. Kad winus iſdohtu, tad taſ buhtu winas nahwe.“

„Nu, kad tu negribi, negribi. Es rakſtiſchu tam kauſma-nim, ka tu nepahrdohd ſawus ohſolus. — Tad man wehl tew kaſ jaſaka no Katrihnes puſes.“

„Baj no manas mahjaſ?“

„Ja. Wina wehlahs, lai tu jel prezetohs.“

„Katrihne jaw ſchê ir.“

„Bet wina jaw ari ir 48 gadus weza un ilgojahs pehz meera.“

„Baj wina ir to tew teikufi?“

„Ja — to wina ir teikufe no wiſas pateeſibas. Un beſ tam ſchê wehl ir weens žits eemeſliſ. Apdohma jel, ka no 200 gadu tê ſchulziš to pawahrdu „Althof“ neſ. Bet muhſu brahliſ Franziš ir traku namâ. Man dehla naw. Uſ tahdu wiſi war muhſu wahrds ſchê iſmirt.“

Jaunais ſchulziš palika nemeerigs. Winam nebij nekaſ ko preti runaht. Adwofatam bij-taiſniba.

„Tew jaw newaijag kahda ſchulza meitu prezeht. Tu jaw wari ari kahdu no augſtakas kahrtas ſew par ſewu iſluhko-teeſ. Un kad ari wina bagata naw, tad taſ neko nekaiſch; tew jaw nekaſ netruhſt. Es, Katrihne un wiſi radi eſam ar to meera.“

Jaunais ſchulziš bij noſarziš. Wiſch ſtaigaja pa iſtabu ſchurp un turp.

„Tu jaw wari kuru muſſchneezi dabuht, kad tikai tu ween to gribi. Tawa muſſcha jaw to neſs. Nahtamâ pawafari waijag tawahm kahjahm buht. Dohd rohtu.“

ſchulziš wilzinajahs. Tomehr wiſch dewa adwofatam rohtu, kaut gan ar behdigu waigu. Adwofats aiſgabja pee Katrihnes.

„Baj tu, dakter, wiſu iſdariſi?“

„Ja, Katrihn.“

„Schê par tawu puhliu.“

Wina dewa winam weenu deſmit dahldeu gabalu. Wiſch ſanehma nauđu kâ no kahda ſweſcha. Kaufmanis un adwo-fats aiſbrauza ar ſawahm gaſpaſchahm. Katrihne krawajahs pa iſtabu. Jaunais ſchulziš ſehdeja pee lohga un dohmaja.

„Al,“ Katrihne eeſauzahs, „man taſ ir jaſkatahs, ko ta ſweſchneeze dara.“ — Wina aiſgabja.

Jaunais ſchulziš uſmohdahs no dohmaſchanas, Wiſch luhkajahs uſ to weetu, kur wiſch to ſkaiſto ſweſchneezi bij eeraudſijis. — Ta ſweſchneeze ſtahdijahs preekſch wina azim.

„Es ar to paſchu no tewis luhdſu. — Mehſ wiſi. Tu eſt 28 gadus wezs un tew waijaga tagad prezetees, ka tawa gaſpaſcha waretu muſſchâ par ſaimneezi buht.“

Jaunais ſchulziš ſmehjahs ſahpigi.

(Uſ preekſchu wehl.)

G r a u d i u n ſ e e d i.

Kura ſweze ilgaki deg?

(Teila.)

(ſtatees № 32. Beigums.)

Tâ kahdu reiſ preekſch ſeemas-ſwehtkeem, bij atkal Galden-ſteina leelſkungs ar wiſu ſawu ſamiliju meſcha-muiſchâ uſ jahti nonahziš, ar leelu pulku žiteem jaunlungeem un jaunkundſehm, kuri, kad jahts-laiſs nebij, ſawu laiķu ar žiteem paſauligeem preekeem kaweja. Paſchâ ſeemas-ſwehtku wakara bij ſweijneekš ar ſawu dehlu ſiwis uſ pili noneſis; ſweijneekš dehlu bij pee wahrteem aſtahiš, kamehr pats ſiwis pawahram nodewa. Leel-mahte ſauza puiſenu, kaſ pee wahrteem ſahweja, ſawâ iſtabâ un ſmagu ſelta naudas-gabalu tam rohkâ dohdama uſ to ſa-žija: „Dehlin, eij nu ſchigli leižâ uſ Leepas zeemu pee boh-dneeka un pirz par ſcho nauđu ſeſchſas mahzinas waſku-ſwe-tſchu; jo ſchodeen mums leela dſihru-deena un danziš, kehka puiſi leelais funs ſultans ſakohdiš, ka man naw neweena ko ſubtiht. —

Puiſens, no tehwa walu iſluhdſiš, aiſgabja uſ zeemu. Bohd-neekš bij tohti laiņnigs un puiſenam pee tahm garahm waſku-ſwezehm, wehl trihš maſinas raibas ſwezites un weenu wegī klahht peedewa, tâ ſazidams: „Teniht, tahs tu ſchowakar, ka ſeemas-ſwehtku wakara, eededſini un ſcho wegī ehđ ar tehwu kohpâ. Puiſens par ſcho ſeemas-ſwehtku ſchinkibu bij tik lihgmis, ka atpakat eižoh, lai gan pret kaluu bij ja-cet, winam puſtundas laika maſa aiſgabja neta turpu eižoh. Uſ leel-mahtes pawehleſchanu winam eedewa 15 kapeikas naudas un kruhſihti alus. Wiſas tahs ſchinkotas leetas wiſch aiſneſa tehwan. Tehws nu gan labpraht Teniſcha raibahs ſwezes buhtu paglabajiš, lai teel padruſzin wakaros ko eededſinaht, bet puiſens zaur bohneeku paſkubinahts teiza, ka tahs ſeemas-ſwehtku wakaram par gohdu waijagoht eededſinaht, jo tee eižoh Kriſtus dſimſchanas ſwehtki. Kad tumſch metahs, tad tee eededſinaja wiſas trihš ſwezites uſ reiſ; buhdina wiſâ ſawâ laiķâ, kamehr uſtaiſita, tâ nebij apgaiſmota bijuſi. Tehws

no bihbeles kahdas pahri nodalas lasija, pehz tam dehis ar tehwi fehdahs pee wafarinahm un baudija ar pateizibu schkin-koto wegi un alu, nemas apskaudami tohs, tur kalna meschapihi, pee kureem scho wafaru pawisam ohtradi gahja, kuri nedohmaht us tam nedohmaja, kahdu leelu preeku schini wakarà engeli wiseem zilwekeem pasludina.

Ahrà buhdinas preefschà us benki, kur swejneeks fawus tihklus mehdsja aust un lahpiht, fehdeja skaisis jauneklis mehnescha gaischumà, it kà par fargu buhdinai un winas eedsihwotajeem. Pa to starpu kahds zits jauneklis, bet ar fa-ihguschu nejauku isfkatu peenahza pee ta jaunekla, kas us benka pee swejneeka buhdas fehdeja, un us ta fazija: „Tawas swezes deg schini buhdinà, bet manas swezes tur augfcham pili.“ To fazijis tas aisteidsahs prohjam. Krohgus un zitas nejaukas weetas, kur wina draugi dsihwoja, tuffchas, turpretim basnizas lauschu pilnas atrafdams, tas lohti noskaitahs, bet us pili pastatotees winam sirds preezajahs, jo tur neswehtija seemas-swehtfu wafaru, bet kalpoja pasaules preekeem, un tad issauza: „Tur manas swezes deg!“

Pili danzotaji ftrehja rinki kà lapas jeb spahras weefuli, pehrfona-debescham tuwojotees. Spohschahs swezes gaischi dega un likahs ka trihseris til ilgi degfchoht kà tahs esermalas buhdinà.

No pils-faimes ziti bij schenki, ziti us walejahm sahls-durwim skatijahs, kà fungi ar dahmahm danzodami greefahs. Dif jaktis-meisters bij gluschi weens pats apafschà leelà pagraba, kas gandrihs pa wifu pils apafschu steepahs. Tas wezais schuhpis jaw fen bija gribejis sinah, kahdi wihni tani masà fahnu-welwè paglabati, kurà pa masahm durwim no leela pagraba wareja ee-eet. Isdewigaka laika preefsch tam jaw newareja sagaidiht, kà scho wakar bija. Winsch tapehz fehkalampu eedesfinajis un atflehgu bunti panehmis apafschà notahpa. Lampa winam likahs pa tumfchu, tadeht bikeri ar stipru brandwihnu peepildijis, nehma no kurwa labu kuschi pakulu un tahs eedesfinajis usmeta us spirtu; un leela sila leefma plascho augsto welwi apgaismoja. Sahnu-durwis atwehris winsch iswehla weenu no tahm 20 muzinahm, kas tur bija sakrautas; isurba dibinà zaurumu, eelika stohbru eefschà un muzinu us stekeem uszehlis taisijahs winas eefschas baidiht. Bet tur nebija wis wihns eefschà, bet melns graudains pulweris, kas kà smiltis pa reeri ahrà tezeja; jo schini welwè wehl no trihsdesmit gadu-kara labs krahjums rupju bissahku bij paglabats, kuras jaktis-flintehm nedereja. Brihnidamees schuhpis til schahs bissahles usluhkoja. Bet ne-ilgi winsch dabuja tahs bissahles usluhkoht un par jawu weltu publiu erotees; jo pa walejahm durwim wehjsch eerahwahs, kas no-degofschahm pakulahm dsirksteli bissahlehm uspuhta.

Tani paschà laika pils wara junte sprahga, uguns un duhmi isschahwahs un pils drupu-drupàs jagahsahs. Kuru sweze nu bija ilgati degufe?

Pezh kahdahm deenahm dabuja Haldensteina radneeki sinah kas notizis; tee atnahza, dohmadami ko atrast, bet welti ismelejahs; laikam gan wifas leetas bij eserà eekritufschas lihds ar pils-drupeem. Wini atwehleja swejneekam wifu, ko eserà atrohdoht no pils dahrgahm mantahm; til ween lai wineem trefchu datu atdohdoht no tahs wehrtibas.

Sweijodams swejneeks ari atrada daschas mantas, zaur ko winsch wehlat palika par turigu wihru un staltu ehfu we-

zahs buhdinas weeta uszehla. Kà laudis stahsta, tad Denis pehz tehwa nahwes daudj turigaks wehl palizis, un tizis no daudseem zeenihis un gohdahts. J. Stawin.

Ismanigs ahrste.

Us kahdu wihni ahrste war atswabinatees no nepatihkama, uslihdama flimneeka, to rahda mums schahds atgadijums. Kahds is Parihses flawenakeem ahrsteem, ar wahrdi dakters Rifords, gahja pastaigatees pa bulawareem, Parihsnееkeem sinamo pastaigafchanahs weetu. Ahrstim pastaigajotees preti nahf kahds, masaf zaur fawu bagatibu, kà zaur fawu pahrleeku fshohpumu pasihstams kungs. Schitais nu jahf minetam ahrstim padohmu prasht, dohmadams, ka us zela padohmu prasht newaijadsefchoht ahrstim par padohmu aismafahht un tapehz no ahrsta padohmu isluhdjahs.

„Kas jums lait?“ ahrste praja jautadams.

„Wehders man pawisam samaitajees,“ fshohpais atbild.

„Nu tad paluhkosim,“ ahrste faka; aisdarat azis.

Stohpais scheem wahrdeem paklaufa un aisdara azis.

„Ah tà,“ ahrste faka un tad leef fshohpajam mehli issteept. Stohpais paklaufa un mehli issteep.

„Tà ir labi,“ ahrste faka un peefohdina, lai meerigi stahwoht ar aisdaritahm azim, tà ka winsch, prohti ahrste, waretu labi flimibu ismekleht.

Stohpais stahw un gaida, un gaida un stahw, lihds beidsiht winam kahdas 15 minutes tà stahwofcham, laiks paleef pa garu un azis atdaridams eerauga daudj lauschu, kas us eelas bija apstahjuschees un brihnidamees us fshohpo skatijahs, kurfch mehli issteepis un azis aisdarijis us eelas stahweja. Sinams dakters Rifords jaw fen bija aigahjis un fshohpuli us eelas atstahjis laudim par apfmeeklu.

Kas wehl truhfst.

„Jane,“ faka kahds schihdu bagats kaufmanis us jawu nama-puifi, „Jane, fake, kas mane truhfst? Waj es naw bagate un wefale, waj mane naw labe seewe un brange behrne, waj mane naw ta gohde pee wise zilweke — fake, kas man truhfst?“

„Jums,“ tà Janis weenteesigi atbild, „jums, kungs, tikai truhfst skaidras Latweefchu walodas. M. Kaschozinsch.

Repateiziba.

Pee kahda strauta kasta
Stalts wihstols lihgojabe,
Steep sarus lepri gaisa,
Us strauta neskatahs.

Un tomehr til zaur strautu
Dil stalts tas isauga,
Bet tagad tam par prastu,
Kas winu audseja.

Pastahwiga peemina.

Tautas labumu ja gribi:
Kreetni behrmus audsini:
Sen kad pats jaw miris buhfi,
Wehl zaur wineem gaudafi. Ausrums.

Wihfla.

(Skatees N 32.)

Usminejums: rakstama sohju spaliwa.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.